БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 81 (17.363). • 8 апрель 1979 йил, якшанба • Баҳоси 2 тийин.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Ленин районидаги Карл Маркс номли колхоз деҳқонлари чигитни зўр уюшқоқлик билан экишмоқда. Гектаридан 42 центнердан ҳосил олиш мўлжалланяпти. Чигит экишда А. Мирзаев бошлиқ бригада аъзолари, айниқса ўрнак бўлишяпти. Суратда: илғор бригадада чигит экиш пайти. Олдинда бригада бошлиғи А. Мирзаев.

Р. Ашуров фотоси, (ЎзТАГ).

◆ ФАРҒОНАЛИКЛАРНИНГ ЮКСАК МАРРАЛАРИ
◆ РЕСПУБЛИКАМИЗ ДАЛАЛАРИДА ИШ ҚИЗҒИН
◆ ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ МЎЛ БЎЛАДИ
◆ ЯНГИ КОРХОНАНИНГ БИРИНЧИ НАВБАТИ ИШГА ТУШИРИЛДИ

ЖИДДИЙ ИМТИҲОН АРАФАСИДА

Фарғона область партия-хўжалик активи йиғилишидан

ФАРҒОНА, 7 апрель. (ЎзТАГ). Область партия-хўжалик активининг йиғилиши КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «1979 йилги ҳосилни йиғиштириб олиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлаш ҳамда 1979-80 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги қароридан область партия ташкилоти учун келиб чиқадиган вазифаларни муҳокама қилишга бағишланди. Йиғилиш ишида пахта, маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш усталари, сабзавоткорлар, пиллачилар, чорвадорлар, колхоз ва совхозларнинг, қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари, партия ва совет ходимлари қатнашдилар. Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Умаров доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан Қува район партия комитетининг биринчи секретари М. Шербўтаев, Ленинград районидаги Ҳамза Ҳакимзода номли совхоз директори Ҳ. Тўрақулов, Киров район партия комитетининг биринчи секретари С. Марасулов, «Ўзплодоовошчвинпром» Фарғона ишлаб чиқариш-аграр бирлашмасининг бош директори М. Муҳиддинов, Охунбобоев район партия комитетининг биринчи секретари Ғ. Пўлатов, Бағдод районидаги «Пахтакор» колхозининг маккажўхорикорлар бригадири Ш. Аҳмедов фарғоналикларнинг партия XXV съезди қарорларини қандай бажараётганликлари, беш йилликнинг тўртинчи йилида қандай ишлаётганликлари тўғрисида гапирдилар. КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг тарихий қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Москвадаги Бауман сайлов округи меҳнаткашлари билан учрашувда берган маслаҳатлари меҳнат коллективларининг фаолиятини кучайтириш учун зўр омил бўлганини нотиқлар уқтириб ўтишди.

Йиғилиш қатнашчилари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида фойдаланилмай ётган резервларни кўрсатдилар, бу резервларнинг ишга солиниши шу куннинг энг муҳим вазифаларидан бири — экиш-тикиш ишларини жуда қисқа муддатда ва юксак агротехника даражасида ўтказиш вазифасини муваффақиятли ҳал этиш имконини беришини уқтирдилар. Шу муносабат билан нотиқлар илм-фан ва илғор тажриба ютуқларини хўжаликлар тажрибасига сингдириш, жумладан хўжаликларда экиш ва ҳосилни йиғиштириб олишда техника ва комплекс механизацияни, ипатоволиклар методини кенг жорий этиш муҳимлигини алоҳида таъкидладилар. Чигитни аниқ миқдорда экиш деҳқонларга жуда катта фойда келтиради. Бу усул уруғлик чигит сарфини анча қисқартиришдан ташқари ғўзанинг қийғос униб чиқишига имкон беради, пахтакорларни сермеҳнат иш бўлган яганалашдан халос қилади. Чигитни кенг қаторлаб экишни ҳам ҳамма жойда жорий этиш лозим. Бу жиҳатдан Қува ва Ленинград районларининг хўжаликлари яхши намуна кўрсатмоқдалар.

Бу йил область колхоз ва совхозларининг далаларида область «Сельхозтехника» устахонасида тайёрланган мосламани сеялкага шунчаки қўйиб, тупроқни механизмлар ёрдамида юмшатиш усули биринчи бор жорий этилмоқда. Тупроққа қум, гумин ўғит, лигнин солиш уни қатқалоқдан омон сақлайди, ғўзанинг тез униб чиқиши ва ривожланишини таъминлайди. Шу кўкламда механизаторлар ўттиз минг гектар кулранг тупроқли ва тақир ерларга тупроқни юмшатадиган мослама тиркалган агрегатларда чигит экадилар. Йиғилишда минерал ўғитни энг мақбул муддатларда — 20 июндан кечиктирмай солиш ҳосил учун муҳим эканлиги таъкидлаб ўтилди. Бу агротехника усули пахтанинг пишиб етилиш даврини жадаллаштиришини тажриба кўрсатди, бу эса ҳосилни совуқ тушгунча териб олиш имконини беради.

Область пахтачилигида ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида наманганликлар намунаси асосида хўжалик ҳисоби звенолари жорий этилади. Бу эса, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот етиштиришни кўпайтириш учун яхши омил бўлиб хизмат қилади.

Қишлоқ хўжалиги йил сайин янги техника билан таъминланмоқда. Ҳозир пахтакорларга ғоят унумли «ОВХ-14» ва «ОВХ-28» чанглагич-пуркагич машиналар юборилмоқда, бу машиналар ғўза баргини ерда туриб дорилаш йўли билан сифатли тўктириш имконини беради. Хўжаликларда шу техникани ҳамда далаларни зараркунанда ва касалликлардан ҳимоя қилишнинг биологик усулларини дадил жорий этиш лозим.

Йиғилиш қатнашчилари кўкламги энг зарур ишлар ҳақида гапириш билан бирга, деҳқонларнинг асосий имтиҳони ҳисобланган терим ишларига барвақт ҳозирлик кўришга ҳам катта эътибор бердилар. Ҳосилни тез териб олиш билангина кифояланмасдан, терим ишларини сифат жиҳатидан юксак даражада ўтказиш, далада, қабул пунктига ташишда, қайта ишлаш корхоналарида ҳосилнинг нобуд бўлишини энг кам даражага келтириш кераклиги таъкидлаб ўтилди. Бу эса барча колхоз ва совхозларнинг, тайёрлов ташкилотларининг раҳбарлари зиммасига 1979 йил ҳосилини йиғиштириб олишга, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ва ем-хашакни тайёрлашга, шунингдек 1979-80 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказишга доир тадбирлар комплексини жуда қисқа муддатда ишлаб чиқиш мажбуриятини юклайди. Терим ишларида техникадан фойдаланишнинг аниқ планини ҳозирнинг ўзидаёқ тузиб қўйиш, машинада териладиган пахта ҳажмини белгилаш, икки сменада ишлаш учун малакали механизатор кадрларни тайёрлаб қўйиш зарур. Чорвачилик комплекслари ва биноларни қурилишини тезроқ туғаллаш, чорванинг қишдан тўқ чиқишини таъминлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак.

Шу муносабат билан йиғилишда қишлоқ меҳнатчилари ўртасида беш йилликнинг тўртинчи йили мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириш зарурлиги уқтириб ўтилди. Бутун агитация-пропаганда ва ташкилотчилик иши 1979 йил ҳосилини ўз вақтида йиғиштириб олишга, чорва қишловига ҳозирлик кўришга қаратилиши лозим. Қишлоқ меҳнатчиларига маданий, медицина, савдо ва маиший хизматни яхшилаш тўғрисида имкони борича кўпроқ ғамхўрлик қилиш керак.

1979 йилда олти юз минг тонна пахта етиштириб давлатга сотиш, 125 минг тонна дон, беш минг етмиш тонна пилла етиштириш, область колхоз ва совхозларида гўшт етиштиришни 1978 йилга нисбатан 22 процент, сут етиштиришни 20 процент ва тухум етиштиришни 25 процент кўпайтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилиши учун ҳар бир меҳнаткашнинг масъулиятини ошириш зарур.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «1979 йилги ҳосилни йиғиштириб олиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлаш ҳамда 1979-80 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида» яқинда қабул қилган қарори, — деди у, — жуда катта сиёсий ва халқ хўжалик аҳамиятига эгадир. Бу қарор Ватаннинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга, совет кишиларининг фаровонлигини яхшилашга қаратилган. Бу — партия билан ҳукуматнинг барча дала ишларини муваффақиятли туғаллашга ҳамда чорвачиликни янада ривожлантириш учун яхши шароит таъминлашга нақадар катта аҳамият бераётганликларини кўрсатувчи янги далилдир.

Ш. Р. Рашидов Фарғона область меҳнаткашларининг шу қарордан келиб чиқадиган вазифаларига батафсил тўхталди. Дала ва фермаларнинг меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг маслаҳатлари ҳамда тавсияларини амалга ошириб, кўкламги экишни қисқа муддатларда муваффақиятли туғаллаш, ҳосилни йиғиштириб олишга намунали ҳозирлик кўриш, бу ишни аъло даражада ўтказиш, давлатга деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари сотиш планлари ва социалистик мажбуриятларини бажариш. Ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида муваффақиятли ишлашга пухта замин яратиш учун бутун куч-ғайратларини ишга солишлари лозим.

Партия-хўжалик активининг йиғилишида қабул этилган қарорда 1979 йилги ҳосилни йиғиштириб олиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашни таъминлаш ҳамда 1979-80 йил даврида чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Чигит

Қумқўрғон районидаги «ВЛКСМ 30 йиллиги» совхозининг пахтакорлари чигит экишни ўн иш кунида ўтказдилар. Меҳнатни ташкил этишнинг ипатоволиклар усулидан фойдаланилганлиги ишни тез суръат билан олиб борилиши ва сифатли бўлишини таъминлади. Экишда ишлатилган машина-механизмларнинг ҳаммаси комплекс отрядларга бирлаштирилган эди.

«ВЛКСМ 30 йиллиги» совхози Сурхондарё областидаги энг серҳосил хўжаликлардан биридир. Бултур бу ерда ҳар гектар ердан 44,5 центнердан хирмон кўтарилган эди. Бу йил эса 1890 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 46 центнердан «оқ олтин» етиштириш мўлжалланмоқда.

Маккажўхори

Қашқадарё областининг Ульянов, Усмон Юсупов, Шаҳрисабз, Чироқчи ва бошқа районларида маккажўхори экиш асосан туғалланди. У. Юсупов районидаги «Тошкент» совхозининг Бибиойша Омонова бошлиқ бригадасига қарашли 50 гектар майдонда эса маккажўхори униб чиқди.

Ғалла

Булунғур районидаги «Победа» колхози ғаллакорлари лалмикор ерларнинг ҳар гектаридан камида 12 центнердан дон хирмони кўтаришга аҳд қилдилар. Ҳосилдорликни ошириш мақсадида кузги буғдой майсалари самолётлар ёрдамида озиқлантирилмоқда. Қисқа вақтда 6 минг гектар ернинг майсалари озиқлантирилди. Областнинг Советобод, Қўшработ районлари хўжаликларида ҳам бу иш қизғин давом этмоқда.

Шоли

Бу йил Сурхондарё областининг шолипоялари 1300 гектар кенгайтирилади. Бу экиннинг асосий қисми Шеробод даштининг қўриқ ерларида жойлашган «Искра», «Шоликор» ихтисослашган совхозларида етиштирилади.

«Искра» совхозининг далаларига экиш агрегатлари чиқарилди. Ана шу шоликорлик хўжалиги қимматли озиқ-овқат экинини областда биринчи бўлиб экишга киришди. Бу йил хўжаликда 2562 гектар майдонга шоли экилади. Бу майдонларнинг 260 гектарини янги қўриқ ерлар ташкил этади.

Совхозда тузилган графикка мувофиқ экиш-тикиш ишларини уч ҳафтадан ҳам камроқ вақт ичида ўтказиш кўзда тутилади. Бу — ўтган йилдагидан анча тездир. Хўжаликда бешта комплекс отряд тузилган. Шу отрядларга киритилган звенолар уруғ экиш олдидан тупроққа ишлов бермоқда, уруғ сепмоқда, механизмларга ўз вақтида юқори сифатли техникавий хизмат кўрсатишни таъминламоқда, далада ишлаётган кишиларнинг маиший шароитлари тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ. Хива районидаги Фрунзе номли колхозда маккажўхори экиш ишлари қизғин бормоқда. Хўжалик маккажўхорикорлари бу йил ҳар гектар ердан юз центнердан дон олишга аҳд қилганлар. Суратда: экишни юқори сифат билан бажараётган илғор механизатор Х. Исаев.

Қ. Отаев фотоси, (ЎзТАГ).

120 ЦЕНТНЕРДАН «ҚАҲРАБО ДОН» УЧУН

МУСОБАҚА АСОСИДА

Бригадамиз маккажўхори етиштиришда озми-кўпми тажриба тўплаган. Бу серҳикмат экинни парваришлаш, ундан мўл ҳосил етиштиришда илғор агротехника усулларига, пешқадамлар тажрибаси, қолаверса фан ютуқларидан изчил фойдаланишга ҳаракат қилиб келмоқдамиз. Бу яхши натижалар бермоқда. Ўтган йили 60 гектар ернинг ҳар гектаридан 116,6 центнердан «қаҳрабо дон» олишга муваффақ бўлдик.

Беш йилликнинг тўртинчи йили коллективимиз учун ҳам ғалабалар, юксак марралар йили бўлмоғи керак. 60 гектар майдонда маккажўхори ўстиряпмиз. Гектар бошига 120 центнердан дон, 600 центнердан кўкпоя олиш қатъий қароримиздир.

Буни уддалаш осон иш эмас, албатта. Лекин бригадамиз аъзолари кўзланган маррани шубҳасиз эгаллашларига ишончимиз комил.

Қўлимизда деҳқоннинг оғирини енгил қилишга қодир бўлган қудратли, замонавий машина ва механизмлар бор. Икки трактор, икки сеялка, тўрт прицеп, культиватор бизга қўл келяпти. Бригадамиз ихтиёрида иккита «Херсонец» комбайни ҳам бор. Абдулмухтор Султонов, Олимжон Одиловлар моҳир механизаторларимиздан саналади. Ерга уруғ ташлашдан тортиб, «қаҳрабо дон» йиғиб-териб олингунгача бўлган барча жараёнда ана шу азаматлар ғайрат-шижоат кўрсатяптилар.

Бу йил областимиздаги 65 та ихтисослаштирилган маккажўхоричилик бригадалари гектаридан 100 центнер ва ундан ошириб дон етиштиришга ваъда берган. Мазкур бригадалар ўртасида социалистик мусобақа қизғин тус оляпти. Бригадамиз аъзоларининг шиори, юқорида таъкидлаб ўтилганидек, гектар бошига 120 центнердан «қаҳрабо дон» етиштиришдир.

Ш. АҲМЕДОВ,
Фарғона область, Бағдод районидаги «Пахтакор» колхози маккажўхоричилик бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

Муборак ва Фориш чорвадорлари ташаббуси изидан

МАҲСУЛДОРЛИК ОШАДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчилари билан бўлган учрашувдаги нутқида чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш ҳақида гапириб шундай деди: «...аҳолининг чорвачилик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжлари тўла-тўкис қондирилмаяпти. Шу сабабли биз бу тармоқни жадал ривожлантиришга алоҳида эътибор беряпмиз. 1979 йилда гўшт етиштиришни ўстиришни икки ҳисса ошириш вазифаси қўйилган. Келгусида ҳам камида худди шундай суръатлар билан олға бормоқ лозим».

Сурхондарё область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми чорвачиликни интенсив ривожлантириш масалаларини атрофлича таҳлил қилди. Область чорвадорлари гўшт ва сут етиштиришни шу йилнинг ўзидаёқ 25 процент, тухум етиштиришни 30 процент кўпайтиришга қарор қилдилар. 1980 йилга бориб қўйлар сонини бир миллион бошга етказиш режалари белгиланди.

Муборак ва Фориш районлари қоракўлчиларининг 1979 йилда қўзилатиш кампаниясини намунали ўтказиш ва қўйчиликни жадал ривожлантириш борасидаги ташаббусига қўшилган совхозимиз чорвадорлари 1979 йилда гўшт етиштиришни камида 25 процент, тухум етиштиришни 30 процент кўпайтиришга, қўйлардан жун қирқиб олишни 20 процент оширишга қарор қилдилар.

Ўз ваъдаларига вафо қилиш учун курашаётган қўйчивонларимиз совлиқлардан қўзи олишни кўпайтириш, бир отардан икки отар ташкил қилиш, ҳар бир совлиқ ҳисобига битта қўзини ўстиришга қолдириш, унинг 75—80 процентини урғочи қўзилар бўлишини таъминлаш учун мусобақани авж олдириб юбордилар. Совхозимизда 30 минг бошдан зиёд қоракўл қўй, шу жумладан, 18.180 бош совлиқ бўлиб, улар Бандихон, Истара, Сардоба, Худойдод, Лайлаган яйловларида боқилмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, республикада хизмат кўрсатган чорвадор Темир Пухтаев 3 йилдирки, эгиз қўзи сонини кўпайтиришда ҳаммага ўрнак бўлмоқда. У бу йил қўзиларнинг 80 процентини ўстиришга қолдириш, бир отардан икки отар ташкил этиш, ҳар қўйдан 4.5 килограммдан жун қирқиб олишга аҳд қилиб, ўз сўзи устидан чиқиш учун астойдил меҳнат қиляпти.

Шунингдек, тажрибали бош чўпонлардан Жўра Нурматов, 75 ёшли Холбой бобо Саидназаров, Турсун Абраев сингари лафзи ҳалол чорвадорларимиз ҳар юз бош совлиқдан 170—200 бош қўзи олиш мажбуриятини олдилар. Уларнинг боқимидаги совлиқлардан ҳозиргача олинган қўзиларни хомчўт қилиб кўрганимизда олинган мажбуриятлар ошириб бажарилишига ишончимиз комил бўлди. Бошқа қоракўлчиларимиз ҳам юксак марраларни эгалламоқдалар.

Ҳозирча хўжалигимиздаги совлиқларнинг ярмидан кўпроғи қўзилади. Қўзилаган 9672 бош совлиқдан 13.213 бош қўзи олиниб, улардан 8209 боши ўстиришга қолдирилди. Бунинг 5679 боши урғочи қўзилардир. Совхозимиз бўйича ҳозиргача ҳар юз бош қўзилаган совлиқ ҳисобига олинган қўзилар 140 таданга тўғри келяпти.

Чорвачиликдаги энг масъулиятли давр — қўзилатиш кампанияси уюшқоқлик билан ўтяпти. Бирорта совлиқ ёки қўзининг чиқимга чиқишига йўл қўйилмаяпти.

Чорвадорларимиз давлатга гўшт, тухум, қоракўл тери ва жун топшириш уч йиллик топшириқларини анча ошириб уддаладилар. Шу йилнинг биринчи квартали учун давлатга гўшт, тухум етказиб бериш топшириқлари ҳам шараф билан уддаланди. Бўрдоқибоқарларимиз гўштга топшириладиган қўйнинг тирик вазни камида 45 килограмм бўлиши учун курашмоқдалар.

Н. ОМОНОВ,
Бойсун районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» қоракўлчилик совхозининг директори.

Янги хўжалик режалари

Оқолтин районида Абдалин номли янги хўжалик ташкил этилди. Совхоз экинзорлари ўзлаштирилиши лозим бўлган ерлар билан биргаликда 8000 гектарни ташкил этади. Бу йил хўжалик меҳнаткашлари 3100 гектар ерда деҳқончилик қиладилар. 2067 гектар ерга пахта, 200 гектарига дон учун маккажўхори экилади. Чўлқуварлар ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида 4000 тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олишган.

Ўнинчи беш йилликнинг охирига бориб Абдалин номли совхоз 15 минг тонна пахта топширадиган йирик хўжаликка айланади. Совхозда пахтачилик билан бир қаторда боғдорчилик, пиллачилик, чорвачилик ҳам ривожлантирилади.

А. НОРМАТОВ,
Сирдарё области.

Байрам арафасида

6 апрель куни Совет Армиясининг М. В. Фрунзе номли Марказий уйида пойтахт меҳнаткашлари ва Москва гарнизони жангчилари намояндаларининг мамлакат ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари кунига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, Қуролли Кучлар Бош штабининг бошлиғи, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Иттифоқи Маршали Н. В. Огарков, СССР мудофаа министрининг ўринбосарлари, генераллар ва адмираллар, ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинларининг ветеранлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари бор эди.

Мамлакат ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари бош қўмондони, СССР мудофаа министрининг ўринбосари авиация маршали А. И. Колдунов йиғилишда нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ДАЪВАТИГА ЖАВОБАН

НАМАНГАН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда бўлиб ўтган область партия ташкилоти активининг йиғилишида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчилари билан учрашувда сўзлаган нутқидаги йўл-йўриқлар, тавсияларни бажариш соҳасидаги вазифалар муҳокама этилди.

Докладчи — область партия комитетининг биринчи секретари М. Камолов ва сўзга чиққан нотиқлар ўртоқ Л. И. Брежневнинг сайловчилар ҳузуридаги нутқи партия аграр сиёсатини амалга оширишда бошланғич партия ташкилотлари, барча коммунистлар ҳамда меҳнаткашлар учун жанговар программа бўлиб қолганини таъкидладилар.

Актив йиғилишида бутун куч ва маблағларни ишга тушириладиган объектларга тўпланиши, тежамкорлик, юқори самарадорликка эришиш лозимлиги уқтириб ўтилди.

Область деҳқонлари чигит экишни оптимал муддатларда юқори сифатли қилиб ўтказадилар. Бу йил мамлакатга камида 480 минг тонна пахта ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб берилади. Чорвачиликда энг юқори ўсишга эришилади, гўшт, сут етиштиришни 22—25 процент кўпайтириш таъминланади. Қишлоқ коммунистларининг бутун диққат-эътибори ана шу улуғвор ишларни бажаришга қаратилгандир.

Партия активи йиғилишида ишлаб чиқаришни, экономикани, маданиятни, халқнинг турмуш даражасини янада юксалтириш учун, КПСС XXV съезди, партия Марказий Комитетининг 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида олға сурилган вазифаларни бажариш учун барча резервларни ишга солиш, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг авангардлик ролини янада оширишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Актив йиғилиши муҳокама этилган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

ЯНГИ ҒИШТ ЗАВОДИ

ЗИЁВУТДИН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Йилига 24 миллион ғишт ишлаб чиқарадиган Пахтачи ғишт заводининг биринчи навбати муддатидан олдин қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу янги корхона «Самарқандколхозстрой» трестига қарашли иккинчи йирик ғишт заводидир. Заводнинг ғишт қуйиш, куритиш ва пишириш трассалари автоматлаштирилган, печкаларга жойлаш ва кўчириш ҳам механизациялаштирилган. Янги заводнинг ишга туширилишига бағишланган митингда Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов қурувчилар ва завод коллективини табрикладилар. Митингда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев иштирок этдилар.

Заводнинг иккинчи навбат қурилиши давом эттириляпти. Корхона қурилиб ишга туширилгач ва тўла қувват билан ишлай бошлагач, Пахтачи районини билан қўшни Нарпай ва Хатирчи район қурилиш объектларини ҳам сифатли пишиқ ғишт билан таъминлайди.

Амалий визит билан

6 апрель куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин қисқа муддатли амалий визит билан Москвага келган ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Д. Лазар билан учрашди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков ва бошқа расмий кишилар қатнашдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида ҳар икки мамлакатнинг иқтисодий алоқаларини ҳар томонлама чуқурлаштириш масалалари муҳокама қилинди. Бу эса коммунистик ва ривожланган социалистик жамият қуриш юзасидан КПССнинг XXV съезди ва ВСИПнинг XI съезди олға сурган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишнинг муҳим омилидир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан ВСИП Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадар ўртасида шу йилнинг март ойида бўлган учрашув чоғида Совет—Венгрия ҳар томонлама ҳамкорлигини янада ривожлантириш тўғрисидаги аҳдлашувларни амалга оширишга алоҳида эътибор берилди. Ишлаб чиқаришни икки томонлама ва кўп томонлама ихтисослаш ва кооперациялашни ривожлантиришнинг, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар ҳамкорлигининг узоқ муддатга мўлжалланган тармоқ программаларини амалга оширишнинг баъзи масалалари ҳам кўриб чиқилди.

А. Н. Косигин билан Д. Лазар суҳбати муҳокама этилган барча масалалар юзасидан СССР ва ВХР ҳукуматларининг қарашлари муштараклигини, шунингдек ҳар икки томон икки мамлакат ўртасида марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига асосланган қардошлик муносабатларини бутун чоралар билан ривожлантириш ва чуқурлаштириш иштиёқида эканликларини тасдиқлади.

А. Н. Косигин Д. Лазар шарафига нонушта зиёфат берди. Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат чоғида А. Н. Косигин ва Д. Лазар қисқача нутқ сўзладилар.

Д. Лазар шу куни ватанига жўнаб кетди.

Аэродромда уни А. Н. Косигин ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ХЎЖАЛИКНИ САМАРАЛИ ЮРИТИШ УЧУН

ЕР, СУВ, ҲОСИЛ

Мамлакатимиз пахта далалари йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Жиззах ва Қарши чўлларидаги жуда катта қўриқ массивлар қишлоқ хўжалик оборотига киритилмоқда. Қорақум канали зонасидаги воҳа бўйи қумликлари ўзлаштирилмоқда. Бироқ, ғўза ўстириш учун яроқли бўлган ерлар чексиз эмас. «Оқ олтин» етиштиришни интенсивлаштиришга зўр бериш талаб этилади. Мазкур мақолада олим суғориладиган гектар самарадорлигини ошириш, ер ва сувдан, фан ва техника имкониятларидан яхшироқ фойдаланиш хусусида фикр юритади.

Сув — ҳосилнинг онаси деб тўғри айтишади. Шу нарса аёнки, баъзи ҳолларда у ўгайлик кўрсатади. Баҳорда, чигит униб чиққан пайтда кўпгина хўжаликларнинг деҳқонлари пайкаллар ўртасидаги шўр босган, «қашқа» ерларга афсусланиб, куйинчаклик билан қарайдилар. Негаки, ер остидаги шўр нам юқорига кўтарилиб, уруғни куйдириб юборади. Институтимиз олимларининг тадқиқотлари шуни кўрсатдики, ҳатто енгил шўр босган тупроқда ҳам пахта ҳосилдорлиги 20 процент камайиб кетади. Ерлар ўта шўрланган тақдирда эса ҳосилдорлик ярмидан ҳам кўпига камаяди. Ана шу сабабларга кўра Ўзбекистон пахтакорлари ҳар йили ярим миллион тонна пахтани кам оляптилар...

«Даволаниши» лозим бўлган ерлар оз эмас. Масалан, Туркманистонда бундай ерлар 300 минг гектардан, Озарбайжонда эса 220 минг гектардан зиёдроқдир. Тан олиш керакки, ерларнинг шўрини ювиш соҳасида олиб борилаётган кураш экин майдонларини кенгайтириш суръатларидан сезиларли орқада қолмоқда. Қарийб барча пахтакор республикаларда суғориладиган пайкаллардан минераллашган сувларни чиқариб юборадиган коллектор — дренаж тармоқлари етишмайди. Биргина Ўзбекистонда ҳар бир гектарга ўртача 22,6 погон метр мелиоратив каналлар тўғри келади. Бу, нормадагидан анча кам. Туркманистоннинг баъзи районларида, айниқса қўриқдаги районларида шундай массивлар учрайдики, уларда коллекторларнинг узунлиги талаб қилинадиган даражадагидан беш-саккиз марта камдир. Бу жиддий зарар етказмоқда. Ҳар йили юзлаб гектар ҳосилдор ерлар оборотдан чиқиб қоляпти. Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё областлари, Қорақалпоғистон АССРда далалар мелиорациялаш ҳажмини кенгайтиришга муштоқ.

Ёпиқ горизонтал ва вертикал дренажлар жуда суст қурилмоқда. Улар очиқ дренажларга нисбатан афзал эканлиги аллақачон исботланган. Улар ёрдами билан сизот сувининг оптимал даражасини автоматик равишда белгилаб туриш мумкин. Ёпиқ дренажлар кўп харажат талаб қилмайди. Асосийси, пахта далаларини сезиларли равишда кенгайтиради. Ҳозирги вақтда коллекторлар суғориладиган ерларнинг қарийб 10 процентини ташкил этади.

Тупроқдаги тузларни йўқотиш — узоқ муддат талаб этадиган жараёндир. Ундаги тузларни батамом йўқотишга кўп йиллар керак бўлади. Бу жараённи қандай тезлаштириш мумкин? Бизнинг институтимиз олимларининг тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, шўр ювиш олдидан ерларни чуқур ҳайдаш, пайкалларни тўғри планировка қилиш жуда қўл келади. Афсуски, пахтакор республикаларнинг деҳқонлари унисини ҳам, бунисини ҳам тўла-тўкис бажара олмаяптилар: саноатимиз ерларни чуқур юмшатадиган механизмларни серияли чиқаришни ҳали ўзлаштириб олгани йўқ, шу билан бирга, узун базали планировка қиладиган техника воситалари ҳам етишмайди.

Бир гектар ҳайдаладиган ернинг шўрини ювиш учун, бизнинг ҳисобларимизга қараганда, камида 15 минг куб метр сув сарфланиши керак. Айни пайтда Ўрта Осиёдаги суғориладиган далалар борган сари кенгаймоқда. Яқин йиллар ичида Орол денгизи ҳавзасида сув оладиган пахта майдонлари 8,5 миллион гектарга тенг бўлади.

Ерлар ҳозирги суръатларда ўзлаштириб борилса сув ресурслари максимал ҳосил олиш учун ана шу ерларни суғоришни тўла таъминлай олмайди. Равшанки, обиҳаётдан тежаб-тергаб фойдаланиш учун ҳозирнинг ўзидаёқ кечиктириб бўлмайдиган тадбирларни қўлланмоқ лозим. Бу борада қайси йўлдан бормоқ керак? Тадқиқотлар кўрсатишича, тупроқ ости суғориш системалари қурилишини тезлаштириш, ёмғир ёғдириб суғорадиган такомиллашган ускуналарни оммавий равишда ишлаб чиқариш талаб этилади. Сув олинадиган манбадан то далагача бўлган масофада обиҳаётнинг исроф бўлмаслиги учун суғориш каналларини бетонлаштириш, сув ўтказувчи каналлар қуриш зарур. Бу тадбирлар кўп миқдорда капитал маблағларни талаб этади, албатта. Лекин улар жуда-жуда зарур: сўмларни қизғанган киши миллионларни қўлдан бой беради, деганларича бор. Ҳозирги вақтда сув билан таъминлашда узилишлар бўлиб турган қатор районлар неча минг тонналаб «оқ олтин»ни ололмай қоляпти.

Кўп ҳолларда шундай воқеалар ҳам бўлиб турадики, хўжаликларда керагидан ортиқча сув сарфлаш, обиҳаётдан беўлчов фойдаланиш ҳоллари ҳам рўй беради. Далаларни сув босганлигини, ҳатто пайкаллардан тошиб кетганлигини, қумларга беҳуда сингиб бораётганлигини ҳам жуда кўп кўрганмиз. Сув тақсимланадиган жойни қаровсиз қолдирган сувчига нима дейсиз?.. Хўжаликларнинг раҳбарлари сувни исроф қилаётганларга ҳамма вақт ҳам танбеҳ беришавермайди. Ўйлайманки, обиҳаётга хўжасизларча муносабатда бўлмаслик мақсадида масъулиятни жиддий ошириш, бунинг учун қонунларимиз, иқтисодий омилларимиз кучидан кенг фойдаланиш зарур. У ёки бу пахтакор районнинг табиий шароитларини, мелиорация режими ва суғориш техникасини ҳисобга олиб, сувдан фойдаланишнинг оптимал нормаларини ишлаб чиқишни тезлаштириш муҳим аҳамиятга эгадир. Хўжаликларга сув суғориладиган жамики майдонларга боғлиқ ҳолда тақсимланмоқда. Бироқ, ердан ернинг фарқи бор. Масалан, бир колхозда сув чиндан ҳам ҳосилга хизмат қилади, бошқасида эса керакли самарани бермайди.

Кейинги йилларда олимларимиз деҳқонларга туксизлантирилган чигит экишни тавсия қилишяпти. Бундай уруғ тез униб чиқади, ғўза тез ривожланади. Янги, прогрессив усул бу. Аммо, бунинг йўлида ҳам ғов бор: Уруғлик чигитга ишлов бериш ярим кустар цехларда олиб борилмоқда. Бир неча йил муқаддам Сирдарё областида кўпгина пахтакор районларни сара уруғ билан таъминлайдиган ихтисослаштирилган корхона қурилиши бошланган эди. Бироқ, бу муҳим объект «музлаб» қолди.

Ер ҳам ўзига омилкорлик билан муносабатда бўлишни талаб этади. Ерни ишлаш пайтида, назаримда, илгари қўлланиб келаётган баъзи усуллардан воз кечиш лозим. Ҳозир ер қанча кўп ишланса, ҳосил ҳам салмоқлироқ бўлади деб ҳисоблашади. Деҳқонлар мусобақасида ҳам бу кўрсаткич ҳосил йиғим-теримига қадар ғолибларни аниқлашда асосий ўлчовлардан бири бўлиб келмоқда. Албатта, ғўзани бегона ўтлардан тозалаш, ўғитлар билан озиқлантириш, у эркин «нафас» олиши ва обиҳаётдан баҳраманд бўлиши керак. Қани, бир қарайликчи, кўпайиб бораётган машиналар паркидан ерга ҳаддан ташқари оғирлик ботмасмикин? Ғўза парвариши даврида ҳар хил агрегатлар ҳар бир эгатдан 20 мартагача ўтишади. Бу, ўз навбатида, тупроқнинг физикавий-химиявий хусусиятларига ёмон таъсир кўрсатади. Образли қилиб айтганда, ер техника босимидан чарчайди...

Институтимиз ходимлари ўтказган тадқиқотлар шуни кўрсатдики, чигит экиш пайтида гербицидлар қўлланганда эгат олиш, культивация қилиш, озиқлантириш бир-бирига боғлиқ ҳолда олиб борилганда тракторларнинг эгатлардан ўтиб-қайтишини ярмигача қисқартириш мумкин. Айни вақтда бу ҳосилдорликка ҳам ижобий таъсир кўрсатади. Ғўза қатор ораларини юқоридаги каби ишлаш ва дифференциялаб ишлаш, тупроқни иқлим зоналари бўйича ишлаш ҳар гектар майдондан камида бир центнердан қўшимча пахта олиш имконини бериши ҳисоблаб чиқилган. Ҳозир мамлакатимизда 3 миллион гектардан ортиқ майдонга пахта экилаётганлигини ҳисобга олганимизда бундан умумиттифоқ хирмони янада бой бўлишини пайқаб олиш қийин эмас. Шунинг учун ҳам биз конструктор ва машинасозлар қўшимча ускуналар ва мосламалар яратиш билан ерни комплекс ишлаш, эгатлардан тракторларни камроқ ҳайдаб, ғўза парваришини кучайтириш ва серҳосил бўлишини таъминлашга имкон берадиган универсал ҳамда комбинациялашган агрегатлар ишлаб чиқишларига катта умид боғлаб кутяпмиз.

Бегона ўтларга қарши кураш тўғрисида алоҳида тўхталмоқ керак. Бегона ўт ҳосилга жиддий путур етказади. Йиғиштириб олинган пахта ҳам ифлос бўлса сифатини йўқотади. Биргина Ўзбекистонда далаларни бегона ўтлардан тозалаш учун ҳар йили 25 миллион киши кунигача сарфланмоқда. Ҳозирги вақтда қўлланиб келинаётган химиявий препаратлар ҳамиша ҳам керакли самара бермаётир. Баъзи ҳолларда улар ғўзани ўсишдан қолдиради, ҳосилдорликни пасайтириб юборади. Энг асосийси — атроф-муҳитни ифлослантиради. Шунга кўра, ҳашаротларга қарши механик ва биологик кураш усуллари борган сайин катта аҳамият касб этади. Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтида бегона ўтларни йўқотадиган махсус машиналар ишлаб чиқилди. Афсуски, уларни синаб кўриш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш асоссиз чўзиб юборилмоқда.

Минерал ва органик ўғитлардан оқилона фойдаланиш— тупроқ унумдорлигини оширишнинг энг муҳим омилларидан биридир. Ишга илмий ёндашилганда далалар ҳосилдорлиги 50 процентдан ҳам кўпаяди. Пахтанинг сифати кўп ҳолларда ғўзани рационал усулда озиқлантиришга ҳам боғлиқдир. Масалан, тупроқда фосфор етишмаса толанинг чидамлилиги бир сантиметрда қарийб 4 граммни ташкил этади, ғўза қондириб озиқлантирилганида эса бу кўрсаткич беш граммга яқинлашади.

Пахтакорлар ҳозир ўғит етишмаслигидан нолимайдилар. Масаланинг бошқа томони бор — у ҳам бўлса, ўғитларни хўжаликларга ўз муддатида ва турига қараб аниқ, планли равишда етказиб беришдан иборатдир. Олимларимиз ўғитлар йиллик нормасининг 70 процентгача қисмини ерни ҳайдаш ва чигит экиш олдидан беришни тавсия этадилар. Ўғитлар эса чигит униб чиққанидан кейингина хўжаликларга келтирилади. Кечикиб озиқлантириш фойда бермайди. Дала витаминлари эса ўлик юк бўлиб ётаверади, ўзининг қимматли сифатини йўқотади, сўнгра эса кераксиз бўлиб қолади. Ўйлаймизки, бу муаммонинг муҳимлиги билан «Госкомсельхозтехника» ва Химия саноати министрлиги жиддийроқ шуғулланадилар. Улар ўғитларни етказиб бериш графикларини қайта кўриб чиқишга даъват этилгандирлар.

Ҳосилдорликни ошириш резерви ҳисобланган пахта —беда алмашлаб экишни жорий этиш ҳамон суст қўлланилмоқда. Унинг зарурати аллақачон исботланган: экинларни алмаштириб туриш суғориладиган далани органик моддалар билан бойитади, ғўза касаллиги — вилтга қарши кураш имконини беради. Шунга қарамасдан, кўпгина хўжаликларда беда ва бошқа экинларга нохушлик билан ер ажратишади. Ва ниҳоят, ер, сув ва деҳқоннинг маҳорати туфайли яхши ҳосил бунёд этилди пахта бунтлаб усти брезентлар билан ёпиб қўйилди , деб тасаввур қилайлик. Хўш, сифат учун кураш тамом бўлдими? Афсуски, баъзи хўжалик раҳбарлари худди шундай деб ҳисоблашади. Агар етилган пахта толасида биологик жараёнлар тўхтаган бўлса, унинг уруғида бу жарёнлар давом этади. Улар кўпгина микроорганизмлар учун озуқа манбаи сифатида хизмат қилади, пировардида, бу хом ашё сифатининг бузилишига олиб келади. Шу билан бирга яхши қуритилмаган пахта бунт қилинса тўқимачилик корхоналарига энг паст сортли хом ашё келтирилади. Ҳосилнинг хирмондан тайёр газламага айланишига қадар босиб ўтиладиган йўл эса ҳали олис. Кўпгина районларда қайта ишланмаган пахта бунтлари бир йил ва ундан ҳам узоқ сақланиб турибди. Пахта заводларининг ҳозирги қуввати эса буни қайта ишлашга етишмайди.

...Оппоқ чаноқлар борган сари салмоқдор бўлаётир. Бизнинг мамлакатимиз пахта етиштириш бўйича жаҳонда биринчи ўринда туради. Бултур, масалан, 8,5 миллион тонна жавоҳир йиғиштириб олинди. Бироқ, бу ҳам чегара эмас. Замин деҳқон меҳрига қонса, янада саховатли, саҳий бўлаверади.

А. ИМОМАЛИЕВ,
ВАСХНИЛ академиги, Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институтининг директори. Тошкент шаҳри.

[«ПРАВДА», 7 апрель].

РАСМИЙ АХБОРОТ

ИНДУСТРИЯ ЮЛДУЗЛАРИ

КПСС XXV съезди тасдиқлаган «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»да Канск-Ачинск ёқилғи-энергетика комплексини жадал барпо этиш ҳамда Канск-Ачинск кўмири билан ишлайдиган йирик иссиқлик электр станциялари қуриш ишларини кучайтириш кўзда тутилган.

Шунга асосланиб, КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «Канск-Ачинск ёқилғи-энергетика комплексини барпо этиш тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Қарорда таъкидлаб ўтилганидек, бу комплекснинг вужудга келтирилиши мамлакат ёқилғи-энергетика базасини ривожлантириш, Сибирнинг ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантириш соҳасида халқ хўжалигининг энг муҳим проблемаларидан бирини ҳал этишга ёрдам беради.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети ушбу комплекс корхоналари ҳамда объектларини қуриш ва ишлатиш вақтида фан ва техниканинг энг янги ютуқларидан фойдаланиш, шунингдек атроф муҳитни муҳофаза қилишга доир барча зарур тадбирлар амалга оширилиши керак, деб топдилар.

Қарорда ёқилғи-энергетика комплексини вужудга келтириш соҳасида 1979—1990 йилларга мўлжалланган конкрет топшириқлар белгиланди. Қудратли кўмир разрезларини, йирик иссиқлик электр станцияларини ҳамда шу электр станцияларда ҳосил қилинадиган электр энергияни Сибирь районларига тақсимлайдиган электр линиялари ва электр подстанцияларини, шунингдек темир йўл транспорти объектларини, бинокорлик материаллари саноати корхоналарини, қурилиш ва монтаж ташкилотларининг ишлаб чиқариш базасини қуриш кўзда тутилади. Қурилаётган кўмир разрезлари ва электр станциялар яқинида жойлашган ва шахтёрлар билан энергетикларнинг замонавий шаҳрига айлантириладиган Шарипово шаҳри меҳнаткашлари учун зарур уй-жой ва маданий-маиший шароитларни вужудга келтириш соҳасидаги ишларнинг катта ҳажми белгиланди. Комплекс составига кирувчи корхоналар ва объектларни қуриш ҳамда ишлатишда машғул бўлган ходимлар учун иш ҳақи оширилган район коэффициенти белгиланади.

Партия, совет ва хўжалик органлари Канск-Ачинск ёқилғи-энергетика комплексини барпо этиш юзасидан ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни бажаришда СССР Кўмир саноати министрлиги, СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги, СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлиги ва Транспорт қурилиши министрлиги ташкилотларига ҳар томонлама ёрдам беришлари лозим. КПСС Красноярск ўлка комитети билан Красноярск ўлка ижроия комитетига комплексни барпо этиш топшириқларини муваффақиятли бажаришга ўлка меҳнаткашларини сафарбар қилиш соҳасидаги ишни кенг миқёсда авж олдириш, Шарипово шаҳридаги уй-жой биноларини, маданий-маиший ва коммунал хўжалиги объектларини ўз вақтида ишга туширишга алоҳида эътибор бериш таклиф этилди.

ВЛКСМ Марказий Комитетига комплекснинг энг муҳим корхоналари ва объектлари қурилишини оталиққа олиш тавсия қилинди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети Канск-Ачинск ёқилғи-энергетика комплекси таркибига кирувчи корхона ва объектлар қурилишидаги партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, барча меҳнаткашлар социалистик мусобақани авж олдириб, Сибирда жуда муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган ана шу азим комплексни бунёд этиш соҳасидаги масъулиятли топшириқни шараф билан бажарадилар, деб ишонч билдирдилар.

ЭСКИ ДЕТАЛЛАРНИНГ ЯНГИ ҲАЁТИ

СССР ҳукумати автомобиллар, тракторлар ва қишлоқ хўжалиги машиналарининг ишдан чиққан деталларини қайта тикловчи ишлаб чиқариш қувватларини ривожлантириш масаласини кўриб чиқиб, шу деталларни ихтисослаштирилган корхоналарда қайта тиклаш ҳажмини кўпайтириш ҳисобига халқ хўжалигининг запас қисмларга эҳтиёжини янада тўла-тўкис қондиришга қаратилган қарор қабул қилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига ва СССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитетига 1981—1985 йилларда мазкур техниканинг ресурслари тугаган деталларини қайта тиклаш, шунингдек ана шу ишларнинг технологияси ва уларнинг ташкил этилиши соҳасидаги сўнгги ютуқларни ҳисобга олиб тегишли қувватларни вужудга келтириш юзасидан топшириқлар белгиланди. Бир қанча министрлик ва идораларга шу топшириқларни бажариш учун зарур материаллар, асбоб-ускуналар, приборлар тайёрлаб берилишини, шунингдек лойиҳа, қурилиш ва бошқа ишлар ўтказилишини таъминлаш таклиф қилинди.

Автомобиллар, тракторлар ва қишлоқ хўжалиги машиналарининг запас қисмларини ва ишдан чиқиб қайта тикланган деталларини ремонт-эксплуатация эҳтиёжлари учун сарфлаш нормаларига аниқлик киритиш кўзда тутилади. СССР Госпланига 1979 йил 1 октябригача янги нормаларни тасдиқлаш топширилди; бу нормалар қайси идорага қарашли эканидан қатъи назар, барча муассасалар, ташкилотлар ва корхоналар учун мажбурий бўлади.

СССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитети ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари 1980 йилда автомобиллар, тракторлар ва қишлоқ хўжалиги машиналарининг ишдан чиққан деталларини йиғиштириб олиш ишини яхшилаш ҳамда уларни марказлаштирилган тартибда қайта тиклаш учун ўз вақтида топширишни таъминлаш мақсадида қўшимча тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга оширишлари керак.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, СССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитети системасининг ташкилотлари трактор ва қишлоқ хўжалиги машиналарининг ишдан чиққан моторлари, тезликни ўзгартиш коробкалари, орқа кўприклари ҳамда бошқа узель ва агрегатларини (СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги билан мазкур комитет тасдиқлайдиган рўйхатга биноан) комплект тарзда топширган харидорларгагина шу узель ва агрегатларни сотади.

СССР Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитети зиммасига мамлакатда автомобиллар, тракторлар ва қишлоқ хўжалиги машиналарининг ишдан чиққан деталларини қайта тиклаш соҳасида ягона техника сиёсатини ўтказиш, шу жумладан тегишли илмий-тадқиқот, конструкторлик, лойиҳалаш-конструкторлик ва технология ишларини мувофиқлаштириб олиб бориш ҳамда шу ишларнинг бажарилишини назорат қилиш, қайта тиклаш соҳасидаги перспектив ва йиллик планларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқишни ташкил этиш, шунингдек ишдан чиққан деталларни йиғиштириб олишни планлаштириш ва ташкил қилиш мажбурияти юклатилди.

Шу комитет ҳузурида автомобиллар, тракторлар ва қишлоқ хўжалиги машиналарининг ишдан чиққан деталларини қайта тиклаш илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси («Ремдеталь») тузилди.

ЎЗБЕКИСТОНДА УЗУМЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ

СССР Министрлар Совети «Ўзбекистон ССРда узумчиликни янада ривожлантириш ва майиз етиштиришни кўпайтириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди.

Мазкур қарорда 1990 йилгача бўлган даврда анча катта майдонларда янги токзорлар барпо этиш ва республикада узум етиштиришни кўпайтириш топшириқлари белгиланди.

Мазкур топшириқларни моддий-техникавий жиҳатдан таъминлашга доир, жумладан, токзорларда ишлатиладиган темир-бетон тиргаклар, токларни парвариш қилиш ва узум ҳосилини йиғиштириб олиш учун керакли машиналар, механизмлар ва асбоб-ускуналар, заҳарли дориворлар ва гербицидлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга доир тадбирлар белгиланди. Янги қайта ишлаш корхоналари, музхоналар, идиш заводлари қурилади ва ишлаб турган ана шундай корхоналар кенгайтирилади.

Узум, майизнинг саноатбоп навларини етиштириш ва уларни умумиттифоқ фондига етказиб беришни кўпайтиришдан колхозлар, совхозларнинг, бошқа давлат хўжаликлари ва тайёрлов ташкилотларининг моддий манфаатдорлигини ошириш, шунингдек узумчилик мутахассислари ва узумни дастлабки қайта ишлаш мутахассислари тайёрлашни кенгайтириш тадбирлари кўзда тутилди.

* * *

СССР Министрлар Совети бошқа бир қанча масалалар юзасидан ҳам, чунончи:

Учиб кетадиган қушларни ва уларнинг яшаш муҳитини муҳофаза қилиш тўғрисида СССР ҳукумати билан АҚШ ҳукумати ўртасида имзоланган конвенциядан совет томони учун келиб чиқадиган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш тадбирлари тўғрисида;

денгизларнинг чиқитлар ва бошқа материаллар ташланишидан ифлосланишининг олдини олишга оид конвенциядан совет томони учун келиб чиқадиган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш тадбирлари тўғрисида;

кооператив ва жамоат ташкилотларидан олинадиган даромад солиғи юзасидан имтиёзлар тўғрисида қарорлар қабул қилди.

[ТАСС].

СССР МУДОФАА МИНИСТРЛИГИДА

Прикарпат ҳарбий округи қўшинларининг Ровно, Ивано-Франковск, Житомир районида ўтказилган машқи 7 апрель куни тугади.

Машқ олдига қўйилган мақсадларга эришилди.

Машқда қатнашган қўшинлар доимий туриш жойига қайтиб келмоқдалар.

Тошкент агрегат заводида ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажарган ишчилар жуда кўп. Ҳ. Гумарғулиев ҳам ҳозир келгуси беш йиллик ҳисобига маҳсулот тайёрламоқда. У коммунистик меҳнат зарбдори.

В. Сироткин фотоси.

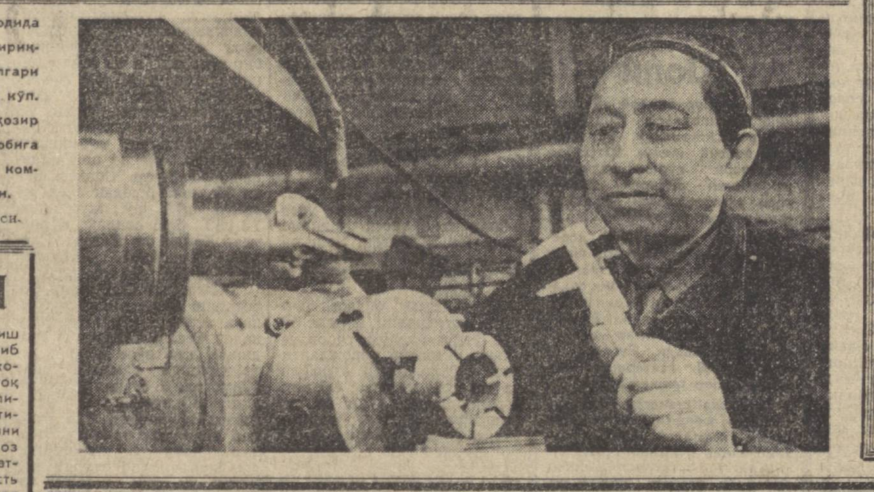

ВЕТЕРАНЛАР СЛЁТИ

Ленинча кооператив план асосида давлат ва коллектив хўжаликларнинг тузилганига 50 йил тўлмоқда. Бу муҳим сиёсий кампанияга Жиззахда 1929 йилнинг охирларидаёқ ёппасига киришилган эди. Дастлабки колхозлар тузилганининг 50 йиллиги арафасида Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи жамоатчилик институтининг Жиззах область филиали ўз атрофига 10 та филиаллари, 74 та колхоз ва совхозларнинг кўмакчи группалари ҳамда 4 минг нафарга яқин ветеранларни бирлаштириб самарали иш олиб бормоқда. Сўнгги беш йил ичида жамоатчилик йўли билан 16 хўжаликнинг тарихи яратилди. 7 хўжаликда меҳнат ва шон-шуҳрат музейлари иш бошлади. Бу чўлқуварларни юксак меҳнат кўтаринкилиги сари ундамоқда. Куни кеча қўриқ Жиззах область марказида коллективлаштиришнинг 50 йиллигига бағишлаб, колхоз ва совхоз ҳамда ишлаб чиқариш ветеранларининг слёти бўлиб ўтди. Унда область партия комитетининг секретари ўртоқ С. Нишонов «Қишлоқ хўжалигини ёппасига коллективлаштиришнинг 50 йиллиги» юбилейини муносиб кутиб олишда колхоз ва совхозлар тарихи жамоатчилик институтининг область ва район филиаллари ҳамда хўжалик кўмакчи группаларининг вазифалари ҳақида доклад қилди. Слётда колхоз тузумининг ветеранлари ўз хотираларини сўзлаб бердилар. Слётда ветеранларга мукофотлар берилди. Халқ депутатлари область Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ Э. Исломов нутқ сўзлади.

Слёт қатнашчилари икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Носиров ҳақидаги киножурнални томоша қилдилар.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

6 апрель куни Москвада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Жазоир Халқ Демократик Республикаси Миллий озодлик фронти партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ташқи ишлар министри Муҳаммад Сиддиқ Биняхё ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар чоғида Совет — Жазоир муносабатлари масалалари юзасидан ҳамда ҳар икки томонни қизиқтирувчи актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди. Яқин Шарқ районидаги аҳволга алоҳида эътибор берилди.

А. А. Громико М. С. Биняхё шарафига нонушта зиёфат берди. Зиёфат вақтида нутқлар сўзланди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Куннинг иккинчи ярмида Совет — Жазоир музокаралари давом эттирилди. Халқаро кескинликнинг юмшатилишини мустаҳкамлаш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш масалалари юзасидан, шунингдек блокларга қўшилмаслик ҳаракатидаги аҳвол ва Африканинг жанубидаги вазият ҳақида фикрлашиб олинди.

(ТАСС).

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛИГИДА

ЭРТАГА ТОШКЕНТДА ОНКОЛОГЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ III СЪЕЗДИ ОЧИЛАДИ

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати совет кишиларининг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш ва муҳофаза қилиш борасида доимо оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Ана шунинг оқибатида кейинги йилларда мамлакатимизда аҳолига ихтисослаштирилган медицина хизмати, шу жумладан онкология ёрдами кўрсатиш ҳам тобора яхшиланиб бормоқда.

Ҳозирги пайтда рак-саратон касаллиги проблемаси медицина олдида турган энг муҳим масалалардан бирига айланиб қолди. Бу муаммо фақат олимларнигина эмас, балки кенг жамоатчиликни ҳам қизиқтирмоқда. Илгари кўплаб кишиларнинг ёстиғини қуритган юқумли касалликларнинг тугатилиши ва кескин камайиши натижасида аҳоли ўртасида узоқ умр кўрувчилар кўпайиб бормоқда.

Иқтисодий ривожланган мамлакатлар аҳолиси ўртасида саратон касаллиги, айниқса ўпка ракига чалинганлар кўп. Онколог олимларнинг фикрича, бунга асосан ташқи муҳитнинг — атмосфера, сув манбаларининг ифлосланиши, саноат корхоналарининг зарарли чиқиндилари, автомобиль машиналари чиқарадиган тутун каби канцероген (рак туғдирувчи) моддаларнинг кишиларга доимий таъсири сабаб бўлмоқда.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган атмосфера, сув ва тупроқни канцероген моддалардан сақлаш, шунингдек, саноат корхоналарининг чиқиндиларини зарарсизлантириш, ишлаб чиқарилаётган дори-дармонлар, химия саноати маҳсулотлари таркиби ва таъсирини мунтазам равишда назорат қилиб туриш каби тадбирлар рак касаллигининг олдини олишга қаратилгандир.

Рак давосиз дард, деган фикр ҳам нотўғри. Чунки, ҳозирги фан-техника тараққиёти даврида медицина муассасаларида, шу жумладан, онкология диспансерларида рак касалликларини аниқлаш ва даволашга имкон берадиган замонавий аппаратлар мавжуд. Бу муассасаларда юқори малакали мутахассис шифокорлар ишламоқда. Химия ва медицина фанларининг энг сўнгги ютуқлари асосида яратилган бир қатор дори-дармонларнинг амалиётга жорий қилиниши кўп беморларга шифобахш таъсир этмоқда.

Республика соғлиқни сақлаш органлари ва муассасалари аҳоли ўртасида касалликларнинг олдини олиш юзасидан кўп иш қилмоқдалар. Ўтказилаётган тадбирлар орасида ракка қарши кураш чоралари алоҳида ўрин тутади.

Республикамиз олимлари ҳам онкология соҳасида бир қатор илмий ва амалий ютуқларни қўлга киритдилар. Ҳозирги кунда Ўзбекистоннинг барча область марказларида ва Қўқон, Чирчиқ, Бекобод, Оҳангарон каби йирик шаҳарларда махсус онкология диспансерлари ишлаб турибди, медицина институтларида эса онкология кафедралари мавжуд. Ўзбекистон онкология ва радиология илмий-текшириш институти республикамиздаги онкология тармоқларига илмий, ташкилий, методик ва консультатив ёрдам кўрсатиб келмоқда.

Ўзбек онколог олимлари мамлакатимизнинг йирик илмий марказлари, республика Фанлар академиясининг илмий-тадқиқот институтлари ҳамда медицина институтларининг кафедра ва лабораториялари билан ҳамкорликда рак касаллигининг олдини олиш тадбирларини такомиллаштириш, хасталикнинг келиб чиқиш сабабларини ўрганиш, уни комплекс методлар билан аниқлаш ва даволаш борасида қизиқарли тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар. Хусусан, республикамизнинг деярли барча шаҳарлари ва айрим район марказларининг ҳаво таркибини текшириб, уни канцероген моддалардан тозалаш ҳақидаги илмий ишлар диққатга сазовор.

Саратон касаллигини бошланғич давридаёқ аниқлаш ва зарур чоралар кўриш мақсадида онкология диспансерларида эндоскопия ва цетология лабораториялари очилган ва улар замонавий медицина аппаратлари билан жиҳозланган. Онкология муассасаларимизда, шу жумладан онкология ва радиология илмий-текшириш институтининг лабораториялари ва клиникасида саратон касаллигини радиоизотоплар ва ультратовуш билан аниқлаш юзасидан катта илмий ва амалий ишлар олиб борилмоқда. Олимларимизнинг бу соҳалардаги ютуқлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг координация маркази, Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаларининг дипломлари ҳамда республика Ленин комсомоли мукофоти билан тақдирланган.

Беморларни даволашда барча замонавий методлар, шу жумладан жарроҳлик, нур ишлатиш, дори-дармон билан муолажа қилиш, организмнинг иммунологик ҳимоя кучини ошириш тадбирлари кенг қўлланилмоқда. Бундан ташқари кейинги йилларда ракни даволашда физикавий таъсир кўрсатиш усуллари — юқори ҳарорат билан организмнинг зарарланган жойини умумий қиздириш (гипертермия) ёки музлатиш (криоперапия) методлари яхши натижа бермоқда.

Онкология муассасаларида беморларни самарали даволаш ишлари яхшиланиб бораётганлиги натижасида ўсма касаллигидан тузалиб кетган кишиларнинг сони кўпаймоқда. Бунда онкология муассасаларининг моддий-техника базаси мустаҳкамланаётганлиги, Андижон, Фарғона, Бухоро, Қашқадарё область онкология диспансерларининг янги комплекслари ишга туширилганлиги ҳам муайян роль ўйнаганлиги табиий.

Тошкент шаҳрида очилаётган онкологларнинг Бутуниттифоқ III съездида ракка қарши кураш тадбирларини янада такомиллаштириш, унинг пайдо бўлиш сабабларини ўрганиш, асосий турларини ўз вақтида аниқлаш ва даволаш, ракка қарши пропаганда ишларини кучайтириш ва онкологиянинг бошқа соҳаларида қилинган илмий ва амалий ишлар ҳақида доклад ва ахборотлар тингланади. Съездда СССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари А. Г. Сафонов ва Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри С. Орипов лар аҳолига онкология ёрдами кўрсатиш ва уни яхшилаш чоралари ҳақида доклад қиладилар.

Съезд ишида СССР Медицина фанлари академиясининг президенти, академик Н. Н. Блохин, шунингдек, Н. Н. Трапезников, А. И. Серебров, Л. М. Шабад, Н. П. Напалков, Б. Е. Петерсон каби таниқли совет олимлари иштирок этадилар. Съездга Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг онкология бўлими мудири профессор Хиггинсон ва бир қатор хорижий мамлакатлардан меҳмонлар келиши кутилмоқда.

Шубҳа йўқки, совет онкологлари катта анжуманининг Тошкентда ўтказилиши ва унда қабул қилинадиган ҳужжат ҳамда тавсияномалар Ватанимизда, шу жумладан республикамизда онкология хизматини янада яхшилашга хизмат қилади.

Н. МУРОДХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон онкология ва радиология илмий-текшириш институтининг директори, профессор.

С. ХАЛИФАЕВ,
медицина фанлари кандидати.

БУГУН — МАМЛАКАТНИ ҲАВО ҲУЖУМИДАН МУДОФАА ҚИЛУВЧИ ҚЎШИНЛАР КУНИ

Суратда: подполковник Н. Гайдунов ва биринчи класс штурман майор В. Леонов хизмат қилаётган авиация қисми анъанавий байрамни зўр муваффақиятлар билан кутиб олди. Бу қисмдаги учувчи ва штурманларнинг барчаси ўз касбини пухта эгаллаб олишган.

С. Деятлов фотоси. (ТАСС).

ВАТАННИНГ ТИНЧ ОСМОНИ

8 апрель — мамлакатни ҳаво ҳужумидан мудофаа қилувчи қўшинлар куни. Ҳаво ҳужумидан мудофаа радиотехника қўшинлари бошлиғи генерал-лейтенант М. Береговой қўшинларнинг тарихи, зенитчи жангчиларнинг шонли ишлари тўғрисида ҳикоя қилади.

Синфий жанглар ўтида, буюк революция алангасида вужудга келган ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари Октябрь фарзандлари, Советлар мамлакатининг тенгқурларидир. В. И. Ленининг шахсан иштироки билан ташкил топган бу қўшинлар самолётга қарши курашган биринчи зирҳли дивизиондан Совет Қуролли Кучларининг мустақил тури бўлиб қолишгача шонли жанговар йўлни босиб ўтди.

Дастлабки беш йилликлар планларининг муваффақиятли бажарилганлиги, мамлакатнинг социалистик негизда индустрлаштирилганлиги ҳаво ҳужумидан мудофаани техникавий жиҳатдан реконструкция қилиш имконини берди. Янги қирувчи самолётлар яратилди, зенит артиллерияси такомиллаштирилди, қўшинларнинг янги тури — радиотехника қўшинлари вужудга келтирилди. Ҳаво ҳужумидан мудофаанинг мунтазам системаси шу тариқа ташкил этилди.

1941 йил 22 июнь тонготарида зенит артиллерияси Севастополь осмонини ҳимоя қилиб, биринчи марта жанговар ўқ узди. Улуғ Ватан уруши бошланди. Гитлерчилар қўмондонлиги ўзининг яшин тезлигида уруш қилиш планида мамлакатимизнинг йирик шаҳарлари ва алоқа йўлларига осмондан қаттиқ зарба беришни муҳим вазифа қилиб қўйган эди. Ҳаво ҳужумидан мудофаа жангчиларининг мардлиги ва қаҳрамонлиги душман бомбардимончи авиациясининг ёпирилиб қилган дастлабки ҳужумларини даф этиш ва фронт коммуникацияларини, стратегия жиҳатидан муҳим объектларни ва кечув йўлларини ҳимоя қилиш учун имконият туғдирди.

Москванинг ҳаво ҳужумидан мудофааси йирик саноат маркази ва маъмурий марказни ҳимоя қилишни уюштириш ҳамда амалга оширишнинг ажойиб намунаси бўлди. Фашист авиацияси Москвага бостириб кира олмади. Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари Москва остоналарида душманнинг 1305 самолёти, 450 танкини, неча юзлаб автомашинасини яксон қилдилар, гитлерчиларнинг неча минглаб солдат ва офицерларини қириб ташладилар.

Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари Ленинград осмонини ва муз устидаги «ҳаёт йўли»ни ҳимоя қилиш вақтида жанговар ҳаракатларини ғоят кучайтириб юбордилар. Ҳаво ҳужумидан мудофаа жангчилари Сталинград ва Курск остоналаридаги жангларда, Днепр ва Кавказ учун олиб борилган жангларда, Берлин учун қатъий жанг вақтида қўшинларимизни ҳаво ҳужумидан ҳимоя қилиш борасида жанговар вазифаларини муваффақиятли бажардилар. Ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари ва бўлинмалари Улуғ Ватан уруши йилларида душманга катта талафот етказдилар: улар душманнинг 7300 дан зиёд самолётини, 1500 га яқин тўп ва миномётларини, кўпгина танк ва ҳарбий техникасини яксон қилдилар, солдат ва офицерларини қириб ташладилар.

Ҳаво ҳужумидан мудофаанинг шонли жангчилари ўз Ватанининг содиқ фарзандлари бўлиб, Коммунистик партия ва Ленин комсомоли уларни тарбиялаб ўстирди. Улар душманга қарши жангларда оммавий қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. Бу жангчиларда 80 мингдан зиёд киши орден ва медаллар билан мукофотланди, 92 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олди, капитан А. Карпов эса икки марта шу унвонга сазовор бўлди.

Мамлакатнинг ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари эндиликда СССР Қуролли Кучларининг техника билан таъминланган энг мураккаб турларидан бири бўлиб қолди. Уларнинг составида бўлган зенит ракета қўшинлари зенит ракета комплексларининг хилма-хил турлари билан қуролланган. Ўт очиш қувватининг зўрлиги, аниқ мўлжалга олиш туфайли мудофаа қилинаётган объектдан узоқ масофаларда ҳар қандай баландлик ва тезликда учиб бораётган осмон нишонини уриб тушириш имконини беради. Ҳаво ҳужумидан мудофаа авиацияси — мамлакатни ҳаво ҳужумидан мудофаа қилувчи қўшинларнинг энг эпчил туридир. Овоздан тез учадиган ва ҳар қандай об-ҳаво шароитида душман йўлини тўсадиган қирувчи самолётларга эга бўлган учувчиларимиз кеча-ю кундузнинг ҳар қандай вақтида душманнинг самолётлари ва қанотли ракеталарини йўқ қилиб ташлашга қодирдир.

Радиотехника қўшинлари мамлакатни ҳаво ҳужумидан мудофаа қилиш системасида муҳим ўрин олади. Душман осмондан қўққисдан ҳужум қилишни ҳамиша «ғалаба калити» деб ҳисоблаб келган. Душманни эна шу «калит»дан маҳрум этиш, уни қўққисдан ҳужум қилиш имкониятидан маҳрум этиш — мамлакатни ҳаво ҳужумидан мудофаа қилувчи қўшинларнинг вазифасидир. Бу қўшинлар автоматлаштирилган энг янги қудратли радиолокация воситалари билан таъминланган. Узоқ масофада баланд ёки паст учиб бораётган ҳар қандай самолётни аниқ билиб олиш мумкин.

Замонавий радиолокация техникаси, бошқарувнинг тез ҳаракат қилувчи автоматлаштирилган системаларидан комплекс фойдаланиш қаҳратон Шимолдан тортиб осмонўпар Помир тоғларигача, Балтика денгизидан тортиб Чукоткагача мамлакат осмонини мустаҳкам ҳимоя қилиш имконини яратиб берди.

Бизнинг қудратли ва шу билан бирга тинчлик мақсадларини кўзловчи қурол-яроғларимиз ишончли кишилар қўлидадир. Бизнинг халқимиз ҳаво ҳужумидан мудофаа қилувчи жангчиларни меҳр-муҳаббат билан Ватанимиз осмон чегараларининг посбонлари, деб атайди. Улар халқ ишончини шараф билан оқламоқдалар. Ҳарбий навбатчиликни ўташ вақтида ҳушёрлик ва сабот-матонат билан иш кўриш, жангга доимо шай бўлиб туриш Совет мамлакатининг осмон чегараларини бузиб ўтиш йўлидаги ҳар қандай уринишни қатъиян даф қилишга ёрдам беради. Рус ва ўзбек, грузин ва украин, белорус ва тожик, хуллас совет халқининг барча миллатларга мансуб вакиллари бир ёқадан бош чиқариб, Ватанимизни ҳимоя қилмоқдалар. Ватанга муҳаббат, ҳарбий бурчи ва қасамига садоқат — уларни тош-метиндек мустаҳкам сафга жипслаштирди. Ҳаво ҳужумидан мудофаа жангчилари юксак даражадаги ғоявийлиги, коммунистик эътиқоди, ғоят ҳушёрлиги билан кучлидир.

Ривожланган социализм қурилиши билан ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинларининг шахсий состави ҳам сифат жиҳатидан ўзгарди. Ёш солдатларнинг 70 процентга яқини институт, техникум ёки ўрта мактабларни битириб чиққан кишилардир. Ана шу ёш солдатларнинг ДОСААФ сафларида яхши тайёргарлик кўрганлиги уларнинг мураккаб ҳарбий техника ва қурол-яроғларни қисқа вақт ичида эгаллаб, классли мутахассис бўлиб қолишларига ёрдам беради.

Мамлакатни ҳаво ҳужумидан мудофаа қилувчи қўшинларнинг командирлари ва сиёсий ходимлари сиёсий жиҳатдан етилган, фидокорона садоқатли, малакали кадрлардир. Улар жанговар ва сиёсий тайёргарликни, социалистик мусобақани маҳорат билан уюштириб, Ватан осмонининг ишончли ҳимоячиларига таълим-тарбия бериш вазифаларини комплекс тарзда ҳал этмоқдалар.

Ҳаво ҳужумидан мудофаа жангчилари ота-боболарнинг жанговар шуҳратини кўпайтиришга, партия XXV съездининг қарорларини пухта бажаришга интилаётганлиги социалистик мусобақанинг кенгайиб кетганлиги ва эришаётган муваффақиятларида яққол намоён бўлмоқда. Гвардиячи подполковник О. Фиткулин қўмондонлигидаги зенит ракета полкининг гвардиячилари ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинларида социалистик мусобақа ташаббускорларидир. Ўзларининг жанговар маҳоратини такомиллаштириш, янги техника ва янги қурол-яроғларни қунт билан эгаллаш, бўлинмалар, қисмларнинг жанговар тайёрлигини доим ошириш учун кураш — жангчиларнинг шиоридир.

Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинларининг бутун шахсий состави мамлакатни ҳаво ҳужумидан мудофаа қилувчи қўшинлар кунини кутиб олар экан, ўз маҳоратини сабот-матонат билан ошираверади, барча жанговар ва таълим вазифаларини юқори сифатли ва самарали ҳал этаверади.

Ватан осмонининг содиқ посбонлари бўлмиш жангчиларимиз Варшава Шартномасида қатнашувчи қардош армияларнинг ҳаво ҳужумидан мудофаа жангчилари билан биргаликда бутун социалистик ҳамдўстлик осмон чегараларини мустаҳкам қўриқлаб турибдилар. (ТАСС).

ХУШХАБАРЛАР

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН. Тўрткўл маиший хизмат комбинати ҳузурида ташкил этилган тикув цехи ўзининг биринчи маҳсулотини чиқарди. Шаҳарликлар бу ерда мактабгача ёшдаги болалар учун шимлар, костюмлар, курткалар буюртиришлари мумкин. Цех коллективи шу йилнинг ўзидаёқ 38 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради.

* * *

СУВ ТАЪМИНОТИ ЯХШИЛАНАДИ. Амударёда ишга туширилган сув чиқариш иншооти Тахиатош шаҳри учун бир секундда 30 кубометр сув бера олади. Энди шаҳардаги корхоналар ва уй-жой кварталлари сув танқис бўлган вақтларда ҳам иншоот орқали сув билан тўла таъминланади.

* * *

СТУДЕНТЛАР БОҒИ. Бухоро технология институтининг янги корпуслари ёнида мевали боғ пайдо бўлди. Бу ерда олмазор, олхўризор, беҳизорлар бор. Илгари бўм-бўш ётган ердаги бу боғни олий ўқув юртининг студентлари барпо этишди.

* * *

ТЎҚИМАЧИ БЎЛИШГА ҚАРОР ҚИЛДИЛАР. Наманган шойи газламалар комбинати цехларида 42-ўрта мактабнинг юқори синф ўқувчилари тўқимачилик касбини ўргана бошладилар. Мактабни битиргандан сўнг комбинат ишчилари сафига қўшилишга қарор қилган йигит ва қизлардан олтмиш киши ўқув йилининг охирига қадар бу ерда ҳафтасига икки марта ишлаб чиқариш практикасида бўлади. Улар тажрибали мастерлар раҳбарлигида касб танлаш дарсларида олган билимларини мустаҳкамлайдилар.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАМИЗДА

ВЬЕТНАМНИНГ ҚАТЪИЙ ИРОДАСИ

ХАНОЙ. (ТАСС). ВКП Марказий Комитетининг органи «Нян зан» газетаси ўзининг бош мақоласида қуйидагиларни ёзади: Вьетнам халқи ва ҳукумати Хитой билан Вьетнам ўртасида нормал муносабатларни тиклаш тўғрисида ташқи ишлар министрлари ўринбосарлари даражасида музокаралар олиб бориш тўғрисидаги холис ниятини ва шунга тайёр эканлигини яна намойиш қилди.

Вьетнам билан Хитой ўртасидаги чегара, деб таъкидлайди газета, тарихий ривожланиш жараёнида таркиб топган ва халқаро ҳуқуқий ҳужжатларда расмий равишда эътироф этилгандир. Биз мустаҳкам дўстлик чегарасини Хитой томони билан вужудга келтириш учун имкони борича ҳамма ишларни қилдик. Партия Марказий Комитетининг Хитой томонига қилган ҳамма таклифлари мана шу самимий мақсадлардан келиб чиққан эди. Биз халқимизнинг мустақиллиги ва озодлиги, ўз Ватанимиз территориясининг бутунлиги йўлида курашишга, муқаддас диёримизнинг ҳатто бир қарич ерига қасд қилган ҳар қандай агрессорни ўз территориямиздан супуриб ташлашга қатъий аҳд қилганмиз. Бу халқимизнинг қатъий иродасидир.

Бизнинг позициямиз равшан: уруш бошловчилар агрессияга абадий хотима беришлари, ўз қўшинларини тарихан таркиб топган ва томонлар ҳурмат қилиш тўғрисида аҳдлашиб олган чегара чизиғи нариёғига, дарҳол, тўла-тўкис ва сўзсиз олиб кетишлари лозим.

ВСР суверенитетни ва территориал бутунликни ҳурмат қилиш асосида чегара районларида тинчлик ва барқарорликни сақлаб қолишнинг муҳим тадбирларини Хитой томони билан бирга муҳокама қилиш юзасидан музокаралар олиб боришга тайёр эканлигини яна яққол кўрсатди. Биз мана шу холис ниятимизга ижобий жавоб берилишини истар эдик, деб ёзади «Нян зан» газетаси.

ЭРОН ИСЛОҲОТЛАР ЙЎЛИДА

ТЕҲРОН. (ТАСС). Яқин уч ой мобайнида Эронда Ислом республикаси парламентига сайлов ўтказилади, деб айтди Эрон бош министрининг ўринбосари А. Амир Интизом. 1906 йилги конституция ўрнига яқин орада Эроннинг янги конституцияси лойиҳаси ҳам эълон қилинади. Конституция лойиҳасини қараб чиқиш ва тасдиқлаш учун конституция ассамблеяси тузилади.

Бош министр ўринбосари, шунингдек Муваққат ҳукумат халқ манфаатларига зид бўлган ҳамма қонунларни бекор, деб эълон қилганлигини айтди. Жумладан, ҳукумат судлов тўғрисидаги янги қонун-қоидаларни тасдиқлади. Янги қонунга мувофиқ шоҳ ҳукумати даврида 13 йил давомида бош министр бўлиб турган А. А. Ҳувайдо биринчи бўлиб суд қилинади. У Эрон халқига қарши энг оғир жиноятларни қилишда айбланган.

Оятилло Ҳумайни Эрон халқининг жаллодларини, Эрон халқини шафқатсизлик билан эксплуатация қилган, унинг миллий бойликларини талон-торож этган, кўчаларда тинч намойишчиларни отиб ташлаган кишиларни оқлашга уринаётган Ғарбдаги муайян доираларнинг зўр бериб қилаётган талабларини рад этди.

Бутун мамлакатда вазият нормаллашганлигига қарамай, революция ҳозирча ниҳоясига етказилгани йўқ ва жуда катта куч сарфлашни талаб этаётган проблемалар ҳам ҳали кўп, деди Эрон бош министри М. Бозоргон Эрон радиоси ва телевидениеси орқали сўзлаган нутқида. Реакцион кучлар, деб уқтириб ўтди у, уларга берилган зарбадан қаддларини ростлаб олдилар ва революциянинг узил-кесил ғалаба қозонишига йўл бермасликка уринмоқдалар. Ҳукумат революция ғалабаларини ҳимоя қилиш мақсадида илгаригидек, ҳаракат қилаверади, деб таъкидлади у ва халқлар оммасини маъмурларга ҳар тарафлама ёрдам беришга чақирди.

РЕВОЛЮЦИЯ ҒАЛАБАЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИБ

ПНОМПЕНЬ. (ТАСС). Кампучия информация агентлигининг (СПК) хабар беришича, Кампучия Революцион қуролли кучлари маҳаллий аҳоли мадади билан Баттамбанг вилояти Тасен райони жанубий қисмидаги Пол Пот шайкаларининг қолдиқлари базасини йўқотиш операциясини ўтказдилар. Пномпендан қочган мажағи чиққан Пол Пот — Иенг Сари тўдаси мана шу жойда мустаҳкамланган район вужудга келтиришга уринган. Бандитлар шу ердан яқин атрофлардаги қишлоқларга босқинчиликлар қилишар, маҳаллий аҳолини азоблашарди.

Операция чоғида мингдан ошиқ бандитлар сафдан чиқарилди, кўп қурол-яроғ, ўқдори ва аслаҳа омборлари ўлжа олинди. Бундан ташқари полпотчилар халқдан талаб йиққан кўпдан-кўп озиқ-овқат топилди, пекинпараст халққа қарши режим солдатлари бу ёққа ҳайдаб келган ўнлаб минглаб маҳаллий аҳоли озод қилинди.

СПК агентлиги Пол Пот ва унинг яқин гумашталари чет элга қочишга муваффақ бўлганликларини хабар қилади.

Кампучия Революцион қуролли кучлари Баттамбанг тоғли районларининг чангалзорларида шайка қолдиқларини қиришда давом этмоқдалар.

УГАНДАДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

ЛОНДОН. (ТАСС). Чет эл ахборот агентликларининг хабарларига мувофиқ, Аминга қарши курашаётган оппозицион кучлар Танзания бўлинмалари билан биргаликда Уганда пойтахти Кампала шаҳридан 33 километр нарида жойлашган Энтеббе халқаро аэропортини эгаллаганлар.

Ана шу кучлар Кампала атроф-теварагига бостириб кирганликлари ва ҳарбий назармаларни эгаллаганликлари ҳам хабарларда тасдиқланмоқда. Бошқа маълумотларга кўра, Кампала ҳозирча Аминга содиқ бўлган қўшинлар қўлида сақланмоқда. Кампала радиоси мунтазам эшиттиришларини давом эттирмоқда.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **КОБУЛ.** Афғонистонда Халқ демократик партиясининг аъзоларига партия билетларини топширишга тайёргарлик авж олдириб юборилди. Партия билетларини Апрель революциясининг бир йиллиги куни—27 апрелда бериш мўлжалланади.

● **РАБОТ.** Марокаш ўз элчисини Қоҳирадан чақириб олишга қарор қилди. Араб мамлакатлари ташқи ишлар ва экономика министрларининг Бағдоддаги конференциясида қабул қилинган тавсияларга мувофиқ шу қарорга келинди.

● **БУДАПЕШТ.** Венгриянинг «улкан химияси»га яна бир корхона қўшилди. Бешинчи беш йилликнинг йирик химия объекти — Боршоддаги химия комбинатидан поливинилхлорид ишлаб чиқарувчи завод ишга туширилди.

● **ДАМАШҚ.** Сурия нефть ишлаб чиқарувчи араб мамлакатлари ташкилотининг фавқулодда конференциясида қатнашишга розилик билдирди. Ироқ раҳбарлари ана шу конференцияни чақиришни таклиф этган эдилар.

● **ДАКАР.** Сенегал халқи мамлакат мустақиллигининг 19 йиллигини нишонлади. Асосий тантаналар бу йил мамлакатнинг ғарбидаги йирик саноат маркази Тиес шаҳрида бўлиб ўтди.

● **ТОКИО.** Бу ерда Япония меҳнаткашларининг оммавий митинги бўлди. Бу митинг «Бутун куч-ғайратимизни кўкламги курашда ғалаба қозонишга сарф қиламиз!» деган шиор остида ўтди. (ТАСС).

ХЕЛЬСИНКИДА ВИСТАВКА

ХЕЛЬСИНКИ, 6 апрель. (ТАСС). Бу ерда дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Совет — Финляндия шартномасининг 31 йиллиги байрами муносабати билан пойтахтдаги санъат уйида ҳозирги замон совет тасвирий санъати асарлари виставкаси очилди. Виставкани Бутуниттифоқ «Халқаро китоб» бирлашмаси Финляндиянинг «Артиум» фирмаси билан биргаликда ташкил қилди.

Виставкада РСФСР, Эстония, Украина, Латвия республикалари рассомларининг 250 картинаси ва график асарлари намойиш этилмоқда.

КОНТРРЕВОЛЮЦИЯГА ЗАРБА

Афғонистон Демократик Республикаси давлат хавфсизлиги маҳкамасининг бошлиғи Асадулло бундай деди: империалист доираларнинг АДРдаги мавжуд демократик тузумни ағдариб ташлаш мақсадида мамлакатнинг ички ишларига аралашиш йўлидаги уринишларини, ташқаридан қўллаб-қўлтиқланаётган ва рағбатлантирилаётган афғон реакциясининг аксилинқилобий ҳаракатларини республика қуролли кучлари ва хавфсизлик органлари қатъият билан даф қилмоқдалар.

Асадулло яқинда Ҳиротда бўлиб ўтган воқеалар тўғрисида гапириб, исён кўтарган аксилинқилобчилар Хитойда ва Ғарбда ишлаб чиқариладиган қуроллар билан таъминланганлигини уқтириб ўтди. Аксилинқилобчилар маҳаллий аҳолига жабр-зулм қилдилар ва уни таладилар. Ҳозирги вақтда шу газандалар тўдаси батамом тор-мор этилди, унинг қолдиқлари эса чет элларда яшириниш илинжида қочиб қолдилар. Ҳиротда нормал аҳвол тикланди.

Афғонистон— Хитой чегарасида иғвогарликлар чиқариш билангина чекланмасдан, аксилинқилобий муҳожир унсурлар орасидан газандалар ва босқинчилар тўдаларини тайёрлаётганлиги жуда равшан аниқланган. Пекиннинг ҳаракатлари ҳам империализм кирдикорларига кўмаклашмоқда, деб таъкидлади давлат хавфсизлиги маҳкамасининг бошлиғи. Бу тўдалар Хитойдан Покистонга ўтказилмоқда, у ердан эса бизнинг революциямиз ғалабаларига путур етказиш, бунинг учун ҳар қандай воситаларни ишга солиш вазифаси билан Афғонистонга келтириб ташланмоқда.

Империализм ва реакциянинг тўхтовсиз давом этаётган иғвогарликлари қаршисида афғон халқи Апрель инқилоби идеалларига содиқлигини, унинг ғалабаларини ҳимоя қилишга тайёргарлигини намойиш этмоқда. Халқ оммасининг фаол кўмаги билан хавфсизлик органлари аксилинқилобнинг ҳамма маконларини муваффақиятли равишда тугатмоқдалар.

(ТАСС).

ЯҚИН ШАРҚ: ҲАММА НАРСА АЁН БЎЛИБ ҚОЛДИ

Уч томонлама шартноманинг қатнашчилари Исроил — Миср битимини Яқин Шарқда тинчликка ва можарони кенг кўламда бартараф қилишга олиб борадиган «катта қадам» деб кўрсатишга уриниб, пропаганда мақсадида найранг ишлатаётганлигига қарамай, бу райондаги вазият ғоят мураккаб ва жуда хатарли бўлиб қолмоқда.

Яқинда Вашингтонда Қўшма Штатларнинг бевосита иштироки билан ва унинг тазйиқи остида Миср билан Исроил ўртасида имзоланган «сулҳ» шартномасининг муқаррар рўй берган оқибатлари ана шундай. Арабларга қарши қаратилган ва Исроилнинг араб давлатларига қарши кўп йиллар мобайнида қилган агрессияси натижаларини мустаҳкамлашни ўз олдига мақсад қилиб қўйган бу битим жаҳоннинг шу районидаги аҳволни ўзгартириб, жуда катта хавф туғдирмоқда.

Аввало, Яқин Шарқдаги кучларнинг неча ўн йиллар мобайнида таркиб топган нисбати бузилди. Ниҳоят, Исроил кўпдан буён орзу қилиб келаётган ниятини амалга ошириш ва арабларнинг бирлик фронтига нифоқ солиш, араблар яшайдиган буюк мамлакатни шу фронтдан чиқариб юборишга муваффақ бўлди. Сепарат шартнома Мисрнинг ўз зиммасига олган бошқа ҳамма мажбуриятларини, шу жумладан араб мамлакатлари билан биргаликда мудофаа қилиш ҳақида тузилган битимларга мувофиқ қабул қилинган мажбуриятларни чиппакка чиқариб қўяди. Шартноманинг VI моддасида бундай дейилган: «Томонларнинг шу шартномадан келиб чиқадиган мажбуриятлари ўртасида ва уларнинг бошқа ҳар қандай мажбуриятлари ўртасида зиддият пайдо бўлган тақдирда шу шартномадан келиб чиқадиган мажбуриятлар устун мавқега эга бўлади». Шу тариқа, деб таъкидлайди «Вашингтон пост» газетаси, Миср арабларнинг муштарак манфаатларини ҳимоя қилувчилар лагеридан расмий суратда чиқиб кетади. Бунинг устига Миср аслини олганда, арабларга қарши курашда Исроилнинг иттифоқчиси бўлиб қолади.

Тель-Авивдагилар Садат амалда Исроилнинг шериги бўлиб, 1967 йилда Суриядан босиб олинган Жўлан тепаликларини, Фаластин ерларини (Иордан дарёсининг Ғарбий соҳили ва Ғазо секторини), Қуддуснинг шарқий қисмини Исроилнинг ўз қўлида сақлаб қолишида, шунингдек фаластинликларнинг ўз давлатини вужудга келтириш ҳуқуқидан маҳрум этишга ёрдам бераётганлигини аллақачон пайқаб олдилар. Исроил бош министри сепарат шартномага шундай баҳо берди: Бу шартнома «тил бириктиришдан ҳам кўпроқ нарсани ўз ичига олади. Бу — Яқин Шарқдаги ўзига хос иттифоқдир». Шартномани расмий суратда имзолаш маросими ўтказилишидан бир неча кун илгари Тель-Авив «1967 йил июнигача бўлган чегараларга ҳеч қачон қайтиб бормаймиз», «Ғарбий соҳилда Фаластин давлатининг вужудга келтирилишига ҳеч қачон йўл қўймаймиз», «Бирлашган Қуддус эса ҳамиша Исроилнинг пойтахти бўлиб қолади», деб расмий суратда эълон қилди. Эндиликда Қоҳира билан битим тузилгандан кейин Исроилнинг ҳукмрон доиралари босиб олинган территорияларни «ҳуқуқий жиҳатдан асослаб бердик», деб ҳисобламоқдалар.

Америка маъмурияти Садат ва Бегин режимларига етказиб бериладиган қурол-яроғларни ғоят кўпайтиришга розилик берганлиги битимнинг таркибий қисми бўлиб қолди (аниқроқ қилиб айтганда, арабларнинг муштарак манфаатларига Садат томонидан қилинган хиёнат эвазига хайр-эҳсон берилган бўлди). «Нью-Йорк таймс» газетасининг хабар беришича, Америка маъмурияти асосан Исроил билан Мисрни қайта қуроллантириш учун яқин уч йил мобайнидагина уларга қарийб 13,4 миллиард доллар ажратиб беришни планлаштирмоқда. Бу маблағнинг кўп қисми, шу билан бирга қурол-яроғларнинг энг янги хиллари, табиийки, Исроилга ажратиб берилади. Тель-Авив илгари Американинг Садатга қурол етказиб беришига қарши қатъий эътироз билдирган эди. Эндиликда у Мисрнинг роли ўзгарганлигини ҳисобга олиб, эътироз билдирмай қўйганлиги эътиборга сазовордир.

АҚШ Исроилга «F-16» типидаги энг янги 75 самолётни, шунингдек «М-60» типидаги 200 танкни, 800 бронетранспортёрни, 200 артиллерия тўпини, 1.200 та ҳар хил ракеталарни етказиб беришни жадаллаштириш ниятидадир. Юқорида айтиб ўтилган 75 самолёт илгари мўлжалланганидан уч йил олдин юборила бошлайди. Мисрга ҳам Америка қурол-яроғларининг хилма-хил турлари етказиб берилади, лекин бу қуролларнинг сони ва замонавий турлари кам бўлади.

Америка қурол-яроғларининг Яқин Шарққа бу қадар кўп миқдорда етказиб берилиши, шубҳасиз бу районда қуролланиш пойгасини мисли кўрилмаган даражада кучайтириб юборади ва бундан келиб чиқадиган оғир оқибатларга сабаб бўлади. «Нью-Йорк таймс» газетасининг фикрича, «сулҳ» шартномаси «Америкада солиқ тўловчилар учун жуда қимматга тушади. Улар Исроил билан Мисрга қурол-яроғ етказиб бериш учун бир неча миллиард доллар миқдорда ҳақ тўлашлари керак. Шу билан бирга бу шартнома Яқин Шарқда қуролланиш пойгасини авж олдириб юборади».

Американинг ана шу қурол-яроғларидан кимларга қарши фойдаланилади, деган савол туғилади. Шартномада баён этилган шартларга кўра, Миср улардан Исроилга қарши фойдаланиш ҳуқуқига эга эмас. Лондонда чиқадиган «Ивентс» журнали Садат режими Қоҳиранинг хоинлик ролини қораловчи араб мамлакатларига қарши бу қуролларни ишга солиши мумкин, деб ҳисоблайди. Садатнинг яқинда Ливияга қилган таҳдидлари ҳам шунга далолат бериб турибди. Садат Мисрга қўшни бўлган суверен давлатга «сабоқ беришга шай бўлиб турибмиз», деди. Бошқача айтганда, Яқин Шарқда Америка жандарми вазифасини ағдариб ташланган шоҳ режими ўрнига эндиликда Исроил — Миср иттифоқи бажарадиган бўлади.

Қоҳира ва Тель-Авивнинг тил бириктириши бошқа мамлакатлар учунгина хавф туғдириш билан чекланиб қолмайди. У Миср халқининг ўз манфаатларига ҳам зиддир. Бу битим Миср Араб Республикасини араб дунёсида иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан яккалаб қўяди, Мисрнинг ўзига қарашли Синай ярим ороли устидан суверенитетини чеклаб, Исроил капиталининг Миср экономикасига суқилиб кириши учун йўл очиб беради. Қоҳирани босиб олинган Қуддусда элчихона очиш ва Миср нефтини исроиллик агрессорга етказиб бериш учун розилик билдиришга мажбур этиб, унинг аҳволини мушкуллаштириб юборади. Шунинг учун ҳам Мисрдаги тараққийпарвар кучлар хоинона тузилган битимга қарши кураш олиб бормоқдалар. Мамлакат президентининг собиқ тўрт ўринбосари бу битимни кескин қоралади.

Қўшма Штатлар «сулҳ» шартномасини ниқоб қилиб олиб, Яқин Шарқда ўз ҳарбий кучларини кўпайтиришга ҳам уринмоқда. Масалан, Америка қўшинларини Синай ярим оролида жойлаштириш, Яқин Шарққа туташиб кетган денгизларда АҚШ флотлари ва ҳарбий денгиз базаларининг қувватини ошириш планлаштирилмоқда. АҚШ 6-флоти кемаларига Ўрта денгизда Миср портларига кириш ҳуқуқи берилади. «Констеллейшн» авианосеци ва Американинг бошқа ҳарбий кемалари Араб денгизига кирди, электрон разведка ўтказиш учун керакли самолётлар Саудия Арабистонига юборилди. «Бизнес уик» журнали таъкидлаб ўтганидек, Вьетнамдаги уруш тамом бўлганидан кейин АҚШ «таваккал қилиб ҳарбий можаро чиқариш»га тайёр эканлигини биринчи марта намойиш қилмоқда. Буларнинг ҳаммаси Қўшма Штатларни араб мамлакатлари билан очиқдан-очиқ конфронтация гирдобига ташлаш хавфини туғдиради.

Ниҳоят, Вашингтон ўз ҳарбий кучларини кўпайтириш билан бирга Тель-Авив —Қоҳира ўқини янги ҳарбий блокни вужудга келтириш учун асос деб ҳисобламоқда. Бу блок ана шу регионда Америка империализмининг сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий-стратегик позицияларини ҳимоя қилиши керак. Бу эса Яқин Шарқдагина эмас, унга қўшни бўлган районларда ҳам прогрессив режимларни ва миллий озодлик ҳаракатларини бевосита хавф остида қолдиради.

Шу тариқа Исроил — Миср битими АҚШ ҳимояси остида Яқин Шарқда чинакам ва адолатли тинчлик ўрнатиш йўлида янги ғовларни вужудга келтиради, мавжуд зиддиятларни янада кучайтиради, бу ерда янги можаро ва ларзалар уруғини сочади.

Яқин Шарқ мамлакатларининг халқлари буни жуда яққол сезиб турибдилар. Улар ҳозирги пайтда Жазоирдан тортиб Форс қўрфазигача ҳамма жойда ўз манфаатларига хиёнат қилинганлигига қарши жуда катта намойишлар ўтказиб, қаҳр-ғазаб билан норозилик билдирмоқдалар. Шу билан бирга Садатнинг таслимчилик сиёсатига, империализм ва сионизмнинг фитнасига қарши курашаётган кучлар жипслашмоқдалар. Араб давлатлари ташқи ишлар ва экономика министрларининг яқиндагина Бағдодда бўлиб ўтган конференцияси якунлари буни тасдиқлайди. Улар Садат режимига нисбатан сиёсий ва иқтисодий жазо чораларини қўллаш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Бу қарорлар араб мамлакатларининг элчиларини Қоҳирадан чақириб олишни, араб мамлакатлари иттифоқи штаб-квартирасини Миср пойтахтидан Тунисга кўчиришни, Миср Араб Республикасига қарз ва молиявий ёрдам беришни тўхтатишни кўзда тутади. Баъзи маълумотларга қараганда, 1973 йилдан кейинги даврда ана шу қарз ва молиявий ёрдам 17 миллиард долларга етган.

Ҳозирги оғир синов кунларида араб мамлакатларининг халқлари Совет Иттифоқининг актив бирдамлигига таянмоқдалар. Совет Иттифоқи уларга мадад бериб, арабларнинг Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш учун, империалистларнинг зўравонлигига ва таслимчилик руҳидаги битимларга қарши олиб бораётган курашини қатъий қўллаб-қувватламоқда.

А. АЛЕКСАНДРОВ, (ТАСС).

КЎРГАЗМА ЗАЛЛАРИДА

ТАСВИР ЖИЛОЛАРИ

Валентин Иванович Жмакин Россияда, Горький областида туғилди. Аммо бутун онгли ҳаёти, ижодий фаолияти қуёшли Ўзбекистон билан боғланди. У бу ерда илк асарларини яратди, илк ютуқларини қўлга киритди. Шу боис ижодий муваффақиятлари ҳақида гапириб қолгудек бўлса, бунинг учун биринчи навбатда Ўзбекистондан, унинг бетакрор табиати ва ажойиб одамларидан миннатдорман, дейди.

Рассом бу сўзларини айни кунларда Тошкентдаги Халқлар дўстлиги музейида намойиш этилаётган ўз асарлари кўргазмасида қайта-қайта такрорламоқда. Бу ерга ташриф буюраётган санъат ихлосмандлари Валентин Ивановичнинг ажойиб маҳорат билан яратилган картина, портрет, пейзаж ва полотноларини зўр қизиқиш билан томоша қилишмоқда. Хўш, «сир» нимада? Биринчидан, рассом асарлари ўзининг юксак бадиийлиги, партиявийлиги ва халқчиллиги билан ажралиб туради. Иккинчидан, картина ва полотнолар актуал темада ишланган, яратилган даврига нисбатан ғоят ҳозиржавоб. Учинчидан эса, ҳар бирининг композицияси оригинал. Шу ўринда бу асарлар республикамизда, шунингдек, бошқа қардош республикаларда ташкил этилган йирик тасвирий санъат кўргазмаларида намойиш қилиниб, катта ютуқларга эришганлигини эслатиб ўтамиз. Мана, масалан, «Паранжисиз аёл» полотноси. Бу асар эллик еттинчи йилда ишланган. Энг муҳими, «Паранжисиз аёл»да ўз даврида ўлим билан тенг ишга мардона киришган аёл журъати ёрқин ифодаланган.

Ёки рассомнинг ўз ҳамкасби К. Соседов билан ҳамкорликда ишлаган «Ўзбекистон» триптихини олайлик. Бу учликда ўзбек ишчиларининг образи яратилган. Триптихдан чиқариладиган хулоса оддий ва улуғвор: инқилоб ғалабаси учун курашда қурбон бўлганлар унутилмайди. Уларнинг тўккан қонлари туфайли ҳаёт бахтли ва нурафшон бўлди.

Жмакин ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийга бағишлаб иккита полотно яратди. Уларда оташин инқилоб куйчисининг ёрқин образи тўлақонли гавдаланган. Ҳамза ҳақида фақат яхши асар яратиш керак, шу боисдан бу ишга киришиш учун узоқ вақт тараддуд кўрганман, дейди рассом.

«Очилган қўриқ» пейзажи Валентин Иванович ижодида алоҳида кўзга ташланиб туради. Бу ишда биз одамларни ҳам, ўт-ўланларни ҳам кўрмаймиз. Кўз ўнгимизда очиқ кенг саҳро акс этади. Юк машинасининг ғилдирак излари бу саҳрода одамлар борлигини, улар мардонавор меҳнат қилаётганликларини эслатади. «Сув келди», «Чўлқувар болалар», «Чўл шийпонида», «Йўл қурилмоқда», «Чўлда», «Янги йўл бўйлаб» каби картиналар ҳам чўл ва чўлқуварлар ҳаётига бағишланган. Уларда тасвир этилган инсонлар — механизаторлар, пахтакорлар, ташкилотчилар, комсомоллар. Асарлар жамланиб, чўлларни олтин қўлли замондошларимиз яшнатмоқда, деган хулосани билдиради.

Валентин Иванович Жмакиннинг «Бригадир» картинаси ўзбек совет тасвирий санъатининг энг яхши намуналаридан биридир. Бу асарни республикамизда кўрмаган, ундан чексиз завқ олмаган, айни вақтда ижодкор маҳоратига тан бермаган санъат мухлиси кам топилади. Шунинг учун ҳам «Бригадир» картинаси ҳақида гапириб ўтиришни ортиқча деб биламиз.

Халқлар дўстлиги музейида намойиш этилаётган кўргазма таниқли рассом Валентин Ивановичи Жмакиннинг ўзбек совет тасвирий санъатига қўшган ва қўшаётган муносиб ҳиссасини кўрсатиб турибди.

Р. ТОҚТОШ,
санъатшунослик доктори.

СУРАТЛАРДА: Рассом В. Жмакин асарларидан намуналар: «1. Оқшомги тарона» («Ҳамза»). 2. «Болакайлар».

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АХБОРОТ

КОЛХОЗ АВТОМАТ ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ

Конимех районидаги «Октябрь 40 йиллиги» совхози билан Бухоро районидаги «Ленинизм» колхозида автомат телефон станциялари ишга тушди. Уларнинг ёрдами билан пахтакорлар, қоракўлчилар, чорвадорлар, механизаторлар ўз хўжаликларидаги абонентлар билангина эмас, шу билан бирга район марказлари, Бухоро билан ҳам алоқа қила оладилар.

УЧҚЎРҒОНДА ЕР ОСТИ ЙЎЛАГИ

68-кўприк поездининг коллективи Учқўрғон станциясида темир йўл остидан пиёдалар тоннели очишни муддатидан икки ой илгари тугатди. 150 метр чамаси узунликдаги ер ости йўлаги Учқўрғон марказини шимолий саноат зонаси билан боғлайди. Ҳозир иншоотда безак ишлари бошлаб юборилди.

ЭЛЕКТРОНИКА ВА ... МУЗИКА

Тошкент грампластинка заводининг прессларида электрон бошқариш дастлабки блоклари монтаж қилинди. Бу қурилмалар «куйловчи дискалар» чиқариш технологиясига риоя этилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатишга ёрдам беради. Бу эса пластинкаларнинг овоз сифатини анча яхшилайди.

КЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ!

ТОПШИРИҚ ОШИРИБ БАЖАРИЛДИ

УЛУҒБЕК. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг Самарқанд райони Янгиариқ зонасидаги филиалида ҳар йили кўплаб миқдорда мева ва ток кўчатлари етиштирилиб район хўжаликларига етказиб берилялти.

Филиалда етиштирилган кўчатлар Хатирчи, Каттақўрғон, Булунғур районларидаги узумчилик ва мевачиликка ихтисослаштирилган хўжаликларнинг боғларида ҳам барқ уриб ўсяпти. Областда янги ташкил этилган хўжаликларга шу кунгача пландаги 162800 ўрнига 195 минг дона юқори сифатли ток кўчатлари ҳамда 325 минг ўрнига 360 минг дона мева кўчатлари етказиб берилди.

ШИФОХОНАДАГИ ҲАНГОМАЛАР

ТОР ЖОЙДАГИ „ТОМОША“

Шифохонага қўнғироқ устига қўнғироқ бўлди. «Хўп, майли, касални олиб келаверинглар, керакли ёрдамни аямаймиз», деган жавоб бўлишига қарамай, бемор «нозик» одамлиги тағин бир бор таъкидланди. Бир оз ўтгач, телефонда шу мазмундаги суҳбат яна такрорланди. Хирургия бўлимидагилар бундай ҳолда қандай йўл тутиш борасида анчагина «тажриба» орттиришган. «Нозик» касаллар бу ерга йўл олиши билан дарров профессор Ҳанифа Муродованинг кабинети бўшатилиб, бемор учун жой ҳозирланади. Бу ерда шундай воқеалар ҳам содир бўлмоқдаки, бемор операция қилингач, муддатидан аввал хонани тарк этишга мажбур. Бўш жой топилса, бирор хонага олинади...

Наҳотки, бу ердаги шифокорларнинг меҳри шунча қаттиқ, беморга раҳм-шафқат қани? деб сўрашингиз, табиий. Уларнинг ҳар бири ўз соҳасининг фидойилари. Аммо шароит йўқлиги сабабли шундай йўл тутишга мажбур бўлишади.

Гап операцияга келиб тақалганда, бемор тақдирини дақиқалар ҳал қилиши барчага аён ҳақиқат. Лекин буни ҳам айрим ўртоқларга тушунтиролмай шифокорлар ҳуноб. Куйбишев районидаги 15-шаҳар клиник касалхонасида Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг хирургия клиникаси учун қўшимча бино қуриш тўғрисида бир неча йилдан бери гап бўлади. Республика Соғлиқни сақлаш министрлиги билан Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига бу ҳақда бир неча бор шикоят қилинган. Аввалига улар маблағ йўқ баҳонаси билан осон қутулишди.

Институт маъмурияти вазият жиддийлигини ҳисобга олиб, республика ҳукуматига мурожаат қилишга мажбур бўлди. Гап бебаҳо бойлик — инсон саломатлиги ҳақида бораркан, халқпарвар давлатимиз ҳеч вақт маблағ аямаган, аямайди ҳам. 1976 йилдаёқ Ўзбекистон ССР Давлат план комитети қўшимча бино қурилиши учун 850 минг сўм пул ажратди. Шундан сўнг республика Соғлиқни сақлаш министрлиги мазкур касалхона территориясида 120 ўринли қўшимча бино қурилишини 1977 йилда бошлаш учун уни 1976 йил лойиҳа ишлари планига киритилишини сўраб, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига хат йўллади. Министрлик билан ижроком ўртасида ёзишмаларнинг сони кўпайиб бораверди, аммо қурилишдан ҳамон дарак йўқ. Ўнинчи беш йилликнинг уч йилдан кўпроқ вақти ўтди, қурилишда эса бурилиш бўлмаяпти. Бор отангга, бор онангга деб шуни айтсалар керак-да. Қизиғи шундаки, қўшимча бино қуриш учун маблағ ажратилган, аммо 120 ўринли бу қурилажак корпуснинг лойиҳасига ҳали қўл урилмаган. У қад кўтарадиган жой ҳам тайин эмас. Масаланинг моҳиятидан келиб чиқилса, унга жиддий ёндашилса лойиҳа ҳам аллақачон тайёрланиб, бино беморлар хизматида бўларди. Хирургия, травматология ва йирингли касалликлар бўлими ходимлари ҳам ўринсиз ташвишдан аллақачон қутуларди.

Куйбишев райони аҳолиси йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Аммо 1960 йилда шифохонага мослаштирилган 15-шаҳар клиник касалхонасида яқинда 120 ўринли неврология бўлими учун қурилган бино ҳисобга олинмаса, ўринлар сони ҳамон ўша-ўша. Шифохона шаҳар марказида жойлашгани учун унга қўшни районлардан ҳам беморлар кўплаб келишади.

Амалдаги қонун-қоидага биноан ҳар бир касалхонада бемор учун олти-етти квадрат метр саҳнли жой бўлиши шарт. Бу шифохонанинг муҳим бўлимларида бир касалга нари борса, икки-икки ярим квадрат метр жой тўғри келади, холос.

Операция хонаси ноқулай жойда. Травматология ва йирингли касалликлар бўлими бир блокда жойлашган. Ҳатто қон ўрнида ишлатиладиган препаратлар жой йўқлигидан коридорда сақланмоқда. Жароҳатланган ва йирингли касалликлар битта хонада операция қилинади.

Одатда ҳамшираси дағал, шифокори қўрс, бўлим бошлиғи калондимоғ, даволовчи врачи қўлга қарайдиган айрим касалхоналарга бориб қолсангиз, беморларнинг шикояти тугамайди. Аммо бу ерда шароит гарчанд рисоладагидек бўлмаса-да, касаллар оқ халатли нажоткорлардан жуда миннатдор. Улар ҳам қўлларидаги шифобахш тиғлари, танга ором, дилга малҳам ширин сўзлари билан ҳам беморларга маънавий мадад, руҳий кўмак бермоқдалар. Хасталарнинг бир қисми коридорда ётибди. Аммо улар дард чангалидан форир қилган шифокорларга миннатдорчилик изҳор қилишяпти. Медицина фанлари доктори, профессор Ҳанифа Муродова билан беморлар ҳузурида бўлганимизда бунга яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

Маълумки, 15-шаҳар клиник касалхонасидаги хирургия клиникаси Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг таянч базаси ҳисобланади. Бу ерда бўлажак шифокорларга лекция ўқилади, улар билан амалий машғулотлар ўтказилади. Мамлакатимизнинг турли шаҳар ва областларидан врачлар келиб, малакасини ошириб қайтишади.

— Лекция қаерда ўқилади? — сўраймиз Ҳ. Муродовадан.

— Юринг, — деб профессор подвалга бошлаб тушди.

— Мана, шу ерда лекция ўқилади, — деди у. — Автоклавний — касалларга стерилланган материаллар тайёрланадиган жой ҳам шу ерда, — деб олима қўшни хонани кўрсатди. Бу ерда ишлатилмасдан ётган ҳар хил асбоб-ускуналар ва бошқа нарсалар кўп эди. Японияда сотиб олинган фиброгастроскоп ҳам ишлатилмай бекор ётибди. Жой йўқ. Бу аҳволда у ишдан чиқиши турган гап. «Москва» киноаппарати ҳам бор. У ҳам бир неча йилдан бери ишлатилмайди...

— Биронта «нозикроқ» касал келса, «шароит яратинг, опажон» деб, жони-ҳолимизга қўйишмайди. Аммо биз шароит яратилишини талаб қилсак, бор отангга, бор онангга дейишдан уялишмайди. Шу шароитда ўтган йили салкам 4 минг кишини, бу йил январь ойида 373 беморни даволадик.

Хирургия — нозик соҳа. Кабинетда ҳатто шаҳар телефони йўқ, бўлимдагиси эса бир йилдан бери миқ этмайди. Ишдан уйга қайтаман, аммо хаёлим операциядан чиққан беморда. Мажбур бўлиб, бошқа бўлимларга телефон қиламан. Билмадим, бу ҳол қачонгача давом этаркин? Иш шу зайлда кетаверса, бирор кўнгилсиз кор-ҳол бўлиши турган гап. Ахир кўза ҳам ҳар кун эмас, кунида синади-да. Иш шунга бориб етишини кутиб ўтириш шартми? — дейди олима.

Ваҳолонки, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, социал вазифалар орасида совет кишиларининг сиҳат-саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ. Бизнинг бу соҳадаги муваффақиятларимиз ҳаммага маълум. Бироқ, бу соҳадаги проблемаларни ҳам пайқаш лозим. Бу проблемалар соғлиқни сақлашни ташкил этишни яхшилаш, касалхоналар ва поликлиникалар тармоғини кенгайтириш, медицина асбоб-ускуналари ва ғоят самарали дори-дармонлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан боғлиқдир.

Шундай экан, 15-касалхона ҳузурида қўшимча бино қурилишини тезда бошлаш керак. Ёки институтнинг шу касалхонага жойлашган стоматология клиникасини бошқа ерга кўчириб, хирургия клиникаси учун зудлик билан тегишли шароит яратиш зарур.

Таассуфланадиган ери шундаки, касалхона территориясида бир неча шахсий участкалар ва коттежлар қурилиши учун жой топилган. Бу ердаги хонадонларни бошқа жойга кўчириш ҳақида махсус қарор чиққан, аммо у ижро этилмай, қоғозда қолиб кетмоқда. Хирургия клиникаси биносини тиклаш учун ер йўқ деб баҳона кўрсатишади. Шу ҳам гапми? Ахир ҳеч ким хирург тиғини ҳавас қилиб, шифохонага ётмайди-ку?!

Масалага, Куйбишев район партия комитети ва район Совети ижрокоми, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ва республика Соғлиқни сақлаш министрлиги аралашиб, уни ижобий ҳал этадилар, деган умиддамиз.

Наҳотки, осмонўпар бинолар сони йилдан-йилга кўпайиб бораётган азим Тошкентда 120 ўринли битта бинони тиклаш шунчалик қийин бўлса?

Ў. АБДУАЗИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

СПОРТ

ВЕЛОПОЙГА:

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Ўзбекистонлик велосипедчилар мавсумни муваффақиятли бошладилар. Вакилларимиз мамлакат ва хорижий юртларда ўтказилган мусобақаларда астойдил куч синашиб, маҳоратлари ошиб бораётганлигини кўрсатдилар. Ўзбекистон терма командаси Москва Олимпиадасига тайёргарликнинг бош репетицияси бўлмиш СССР халқлари ёзги Спартакиадасига ҳар томонлама пухта шайланишмоқда. Пойгачиларимиз яна уч ярим ойдан кейин бошланадиган ана шу йирик баҳсда фахрли иккинчи ўринга кўтарилиш мажбуриятини олишган. Улар шунга яраша ҳаракат қилиб, катта-кичик мусобақаларда ғалабага эришмоқдалар ва мухлислар ишончини оқламоқдалар. Жазоирда бўлиб ўтган халқаро турнирда ғалабага эришиш ёки Симферополда «Кримский комсомолец» газетаси соврини учун ўтказилган мусобақада тошкентлик В. Насриддиновнинг кўксига олтин медаль тақиши велопойгачиларимизнинг шашти баландлигидан далолатдир.

Бугун республика Министрлар Совети соврини учун анъанавий кўпкунлик пойга мусобақалари бошланади. Ўн кун мобайнида пойгачилар Тошкент — Ангрен — Қўқон — Фарғона — Андижон — Наманган — Тошкент маршрути бўйлаб совриндорлик баҳсида иштирок этадилар. Мусобақада республикамизнинг таниқли велосипедчиларидан Ш. Заҳриддинов, М. Первеев, В. Макаркин, А. Хрушчев, Е. Посмитний, С. Лагутин, В. Саенколар қатнашадилар. Республиканинг барча областларидан келган спортчилар қатори Иттифоқимиз шаҳарлари ҳамда Финляндиядан ташриф буюрган велосипедчилар ҳам соврин учун курашда куч синашадилар. Велосипедчиларнинг жами 1130 километр йўл босиши кўзда тутилган.

Беллашувлар, тўплар, очколар

● **ГИМНАСТИКА.** Ригада анъанавий халқаро турнир мусобақалари якунланди. Жаҳоннинг 28 мамлакатидан келган спортчилар иштирок этган йирик мусобақада тошкентлик О. Отахонов ҳам иштирок этди. Оловиддиннинг бу йилги чиқишлари мухлисларни мамнун этмади. У кўпкураш мусобақаларида еттинчи ўринни эгаллаб, алоҳида машқларни бажариш бўйича фақат бронза медали олди.

● **СУВ ТЎПИ.** Ленинградда 7—14-ўринлар учун курашган олий лига командалари ўртасида мамлакат чемпионати мусобақалари тугади. Тошкентнинг «Меҳнат» командаси жами 18 очко тўплади. Ваниллаларимиз ҳал қилувчи баҳсда етти учрашув ўтказиб, шундан бирида ғалабага эришдилар, икки марта имконият бой берилди ва уч ўйинда очколар баҳам кўрилди. Тошкентликлар олмаоталик динамочилар билан 9—10 ўринларни бўлишишди.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
1979—1980 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА
СИРТҚИ БЎЛИМГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўзбек, рус ва қозоқ тилларида ўқишга: она тили ва адабиёт;
ўзбек ва рус тилларида ўқишга: математика, умумий техника фанлари ва меҳнат, биология, география, тарих, чизмачилик ва расм, бошланғич таълим методикаси, педагогика ва психология (мактабгача тарбия), дефектология (олигофренопедагогика);
рус тилида ўқишга: дефектология (сурдопедагогика);
ўзбек тилида ўқишга: музика ва ашула.

Сиртқи бўлимга тегишли ўрта маълумотга эга бўлган ёки олий ўқув юртида танлаган ихтисоси бўйича ишлаётганлар қабул қилинади. Ўқишга кирувчилар институт ректори номига ёзилган аризага қўшиб қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асли), корхона ёки муассаса маъмурияти томонидан тасдиқланган характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма, медицина справкаси (286-форма), 4 та фотосурат (3х4 см.).

Ўқишга кирувчилар она тили ва адабиёти ва тарих мутахассислиги бўйича она тили ва адабиёт (ёзма ва оғзаки), **СССР тарихи** (оғзаки), **чет тили** (оғзаки); **математика, умумий техника фанлари ва меҳнат мутахассислиги бўйича математика** (ёзма ва оғзаки), **физика** (оғзаки), **она тили ва адабиёт** (ёзма); **биология мутахассислиги бўйича биология** (оғзаки), **физика** (оғзаки), **химия** (оғзаки), **она тили ва адабиёт** (ёзма); **география мутахассислиги бўйича география** (оғзаки), **математика** (оғзаки), **СССР тарихи** (оғзаки), **она тили ва адабиёт** (ёзма); **чизмачилик ва расм мутахассислиги бўйича чизмачилик, расм, математика** (оғзаки), **физика** (оғзаки), **она тили ва адабиёт** (ёзма); **бошланғич таълим методикаси мутахассислиги бўйича математика** (оғзаки), **СССР тарихи** (оғзаки), **она тили ва адабиёт** (ёзма ва оғзаки); **педагогика ва психология** (мактабгача тарбия), **дефектология** (олигофренопедагогика, сурдопедагогика) **мутахассислиги бўйича биология** (оғзаки), **она тили ва адабиёт** (ёзма ва оғзаки), **СССР тарихи** (оғзаки); **СССР тарихи** (оғзаки); **музика ва ашула мутахассислиги бўйича мутахассислик, она тили ва адабиёти** (ёзма ва оғзаки), **СССР тарихидан имтиҳон топширадилар.**

АРИЗАЛАР 20 АПРЕЛДАН 31 МАЙГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Мурожаат учун адрес: 700064, Тошкент шаҳри, Педагогика кўчаси, 103-уй. Сиртқи бўлим қабул комиссияси.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
182-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1979—1980 ўқув йилига
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Электр пайвандчи-арматурачи, монтажчи-ғишт терувчи, автомашиналарни ремонт қилувчи слесарь, темир-бетон конструкцияларини монтаж қилувчи монтажчи, бўёқчи, дурадгор, сувоқчи, электр-газ пайвандчи.

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги, 8—10 синфни битирган йигит-қизлар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1-3 ЙИЛ.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАРГА ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИБ ЎҚИШ УЧУН ЙЎЛЛАНМА БЕРИЛАДИ.

Ўқиш даврида ўқувчилар 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак ва ишлаб чиқариш давридаги иш ҳақининг учдан бир қисми билан таъминланадилар. 10-синфни битирганлар 30 сўмдан стипендия оладилар.

ЎҚИШ ДАВРИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртини битирганлар диплом оладилар ва «Таштракторострой» трестига ишга юбориладилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 8 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Куйбишев район, Багратион кўчаси, 4-уй. Телефон 62-72-73.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 8/IV да **Этик кийган мушук** (12.00), **Севги ҳақида афсона** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/IV да **Тирик мурда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/IV да **Паранжи сирлари**, 9/IV да **Ўжарлар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/IV да **Чандиқлар** (12.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Анатолий Фурманов раҳбарлигидаги иллюзион ревюнинг хайрлашув гастроллари** (12.00, 16.00, 19.30).

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
БОТАНИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ботаника ихтисоси бўйича геоботаника лабораторияси мудири (фан доктори ёки кандидати);

ботаника ихтисоси бўйича катта илмий ходимлар (фан кандидатлари): ўсимлик хом ашёларини излаш ва ўсимликлар системаси лабораториясига;

ботаника ихтисоси бўйича кичик илмий ходимлар: ўсимликлар экологияси ва ўсимликлар системаси лабораториясига.

Конкурс муддати — 22 апрелгача.

Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700125, Тошкент шаҳри — 125, Ф. Хўжаев кўчаси, 32-уй.

ЎРТА ОСИЁ НЕФТНИ ҚАЙТА ИШЛАШ САНОАТИНИНГ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лабораторияларнинг кичик илмий ходимлари: углеводород хом ашёси конверсиясининг катализатори, оқар сувларини тозалаш (3 ўрин), катализаторлар ва нефть маҳсулотларини тадқиқотлашнинг физик-химик методлари (2), умумий аналитик (3).

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар конкурс шартларига мувофиқ қилиб қуйидаги адресга юборилсин: 700143, Тошкент шаҳри-143, Академиклар шаҳарчаси. Телефонлар: 62-56-81, 62-59-42, 62-59-25.

В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети ректорати, партия ва маҳаллий комитетлари ҳамда филология факультетининг коллективи ўзбек тилшунослиги кафедрасининг мудири, профессор А. Ғ. Ғуломовга ва доцент Е. Ғ. Ғуломовга акаси

Мансурхон ҒУЛОМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент область ижроия комитетининг ички ишлар бошқармаси раҳбарлиги, партия ташкилоти ва коллективи пенсионер, милиция полковниги

Абдураҳим БОҚИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдирадилар.

«Главсредазирсовхозстрой»нинг ускуналаш ва комплектациялаш бошқармаси коллективи бўлим бошлиғи Ф. Тўлаганхўжаевга акаси

Насриддин ТЎЛАГАНХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8 АПРЕЛЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Зарядкага сафланинг! 10.00 — Будильник. 10.30 — Умид стартлари. 10.45 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.45 — Қизил ва қора тошлар. Бадиий фильм. 12.30 — Музикали киоск. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — А. Федро. Хонимлар ва гусарлар. Фильм-спектакль. 16.15 — Бугун — Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари куни. 16.30 — Мамлакат Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари кунига бағишланган концерт. 17.15 — Киносаёҳатчилар клуби. 18.15 — Қишлоқ ўқитувчиси. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Мультфильмлар. 19.45 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 20.05 — Концерт. 21.30 — Вақт. 22.05 — Санъат усталари. 23.15 — Экскурсия. 23.40 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Зарблар ва рақслар. 10.55 — Шахмат мактаби. 11.25 — Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи заллари бўйлаб. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Биз Вулқон билан биргамиз. Бадиий фильм. 14.05 — Бугун — мамлакат Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари куни. 14.20 — Жаҳон саломатлик кунига бағишланган кўрсатув. 14.50 — Тошкент саёҳат ва экскурсиялар бюроси таклиф этади. Реклама. 17.35 — Мультфильм. 17.55 — Бойчечак. 18.25 — Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг соврини учун кўп кунлик 26-анъанавий велосипед пойгаси. 18.45 — Ахборот. 19.00 — Мингта йўл. 19.15 — Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигига. 19.50 — Ассалом, Наврўз. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ассалом, Наврўз. 21.30 — Вақт. 22.05 — Чорвадор. 22.20 — Ўтган кунлар. Бадиий фильм.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

9 АПРЕЛЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Концерт. 10.35 — С. Флешарова-Мускат. «Ота» спектакль. 11.50 — Концерт. 12.15 ва 15.05 — Янгиликлар. 15.25 — Кинопрограмма. 15.50 — Онамларнинг мактаби. 16.20 — Телестадион. 16.50 — Ўсмирлар учун музикали кечалар. 18.35 — Расмларда қуёш акси бор. 18.50 — Беш йиллик. Тўртинчи йил. 19.35 — Сузиш бўйича халқаро мусобақалар. 19.55 — Ўтган кунлар поезди. Бадиий фильм. 21.30 — Вақт. 22.05 — Нима? Қаерда? Қачон? 23.15 — Фильм-концерт. 23.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.55 — Нон ҳақида қисса. 17.45 — Нурафшон давра. 18.15 — Ёшлик. 18.35 — В. И. Лениннинг «Россияда капитализмнинг ривожланиши» китоби нашр этилганлигининг 80 йиллигига. 18.45 — Ахборот. 19.00 — Фильм-концерт. 19.20 — «Интурист» 50 ёшда. 19.50 — Ғазал оқшоми. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси халқ чолғу оркестрининг концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — Экиш агрегатлари тўла қувват билан ишласин. 22.20 — Сакраш ҳуқуқи. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — Болалар учун фильм. 20.15 — Қадрдон ўлка тароналари. Фильм-концерт. 21.00 — Янгиликлар.

РАДИО

8 АПРЕЛЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — Табассум. 10.45 — Енгил куйлар. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Беш йиллик илғорлари ҳақида ҳикоялар. 13.30 — Хатларингизни ўқиб... Концерт. 14.00 — Байроқдор хўжаликда. 15.40 — Театр микрофон олдида. 17.40 — Эстрада миниатюралари. 18.15 — Ёшлик. 19.30 — Спорт эшиттириши. 20.25 — Қувноқ тароналар. 21.00 — Табассум (такрорий эшиттириш). 22.28 — Лирик концерт. 23.15 — Дам олиш концерти.

9 АПРЕЛЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.45 — Совет турмуш тарзи. 12.00 — Ўзбекистон индустриальний. 13.00 — Гўшт етиштиришни кўпайтириш резервлари. 13.30 — Енгил чолғу куйлари. 14.00 — Байроқдор боёвутликлар ҳузурида. 18.15 — В. И. Лениннинг Россияда капитализмнинг ривожланиши китобининг 80 йиллигига. 18.50 — Ёшлик. 20.25 — Қувонч ва бахт кўшиқлари. 21.00 — Илмий ишларнинг самарадорлиги учун. 22.28 — Инсон ва гул. Радиоинсценировка. 23.20 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000. Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-86, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.